

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

Leen Charles, Marie Christine Laleman en Valérie Meillander

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën (3377-3382), Archeologische kronieken (3383-3386), Algemeen (3387-3392), Prehistorie, Romeinse en Merovingische tijden (3393), Middeleeuwen (3394-3407), Moderne Tijden (3408-3418), Hedendaagse tijd (3419-3454), Industriële archeologie (3455-3456), Kerkgeschiedenis, kloosters (3457-3463), Gebouwen, monumenten, stadsbeeld (3464-3533), Kunst, cultuur (3534-3577), Materiële cultuur (3578-3586), Heemkunde, volkskunde, genealogie (3587-3646), Biografieën (3647-3663).

Inventarissen, archiefbeschrijvingen, repertoria, bibliografieën

3377. CHARLES L., M.C. LALEMAN & V. MEILLANDER, *Bibliografie van de geschiedenis van Gent 2005-2006*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent* (2006), nr. LX, p. 393-445. Met index op naam.

3378. DE CAIGNY S., A. NEVEJANS & B. PROVO (red.), *Handleiding architectuurarchieven. Materiële zorg*, (Vlaams Architectuur Instituut), Leuven, 2007, 200 blz. Handleiding voor een betere conservering van de zeer verspreid bewaarde en/of verwaarloosde architect- en architectuurarchieven. Het handboek wordt geïllustreerd met voorbeelden uit de praktijk zoals de restauratie van tekeningen van de architecten Louis Roelandt en Louis Minard, die deel uitmaken van de collecties in de Gentse Universiteitsbibliotheek. Geïllustreerd.

3379. HAECK T., *Het archief van het OCMW Gent, kort voorgesteld*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 1, p. 5-7. Beknopte voorstelling van het archief van het O.C.M.W. dat in een nieuw gebouw aan de Neermeerskaai is ondergebracht. Geïllustreerd.

3380. MEYLEMANS E., K. VAN DAELE, K. COUSSERIER & I. JANSSEN, *Centrale Archeologische Inventaris (CAI)*, in *Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed. Een nieuw perspectief voor erfgoedonderzoek*, Brussel, 2006, p. 64-68. Met verwijzing naar Gent. Geïllustreerd.

3381. VERBEKE A. & M. DE BLEECKERE, *Indices op de "Ghendtsche Tydinghen", het tweemaandelijks Tijdschrift van de Heemkundige en Historische Kring "Gent" vzw (2001-2005)*, Gent, 2006, 46 blz.

3382. VEREECKE L., M. MUYLEAERT, L. DE VOS & S. VANDROEMME, *Poort naar de papieren en de elektronische bibliotheek: een nieuwe bibliotheeksite voor de Hogeschool Gent*, in *Bibliotheek- & Archiefgids*, 83, (2007), nr. 1, p. 18-23. Het landschap van het hoger onderwijs onderging de laatste jaren een stormachtige ontwikkeling; niet alleen was er een schaalvergroting, ook de structuren werden grondig hertekend. De bibliotheken van de Hogeschool Gent hebben ingespeeld op die laatste ontwikkelingen en reiken nieuwe antwoorden aan.

Archeologische kronieken

3383. ACKE B., G. ANTHEUNIS, M.A. BRU, M.C. LALEMAN, P. STEURBAUT, G. STOOPS, R. TROMMELMANS & G. VERMEIREN, *Archeologisch onderzoek in Gent (O.VI.)*, in *Archaeologia Mediaevalis. Chronique-Kroniek 30*, Brussel, 2007, p. 2-5. Overzicht van het archeologisch onderzoek in Gent over 2006.

3384. BRU M.A. & G. VERMEIREN, *Archeologisch vooronderzoek voor de Onze-Lieve-Vrouw-Sint-Pieterskerk (ceremonieplein) en de Tweekerkenstraat, Gent (O. VI.)*, in *Archaeologia Mediaevalis. Chronique-Kroniek 30*, Brussel, 2007, p. 16-23. Met gegevens over vooralsnog onbekende abdijgebouwen, over de Ottoonse monnikenkerk met haar jongere laatmiddeleeuwse verbouwingen en begravingen, onder meer zeven uitzonderlijke graven aan het westportaal van de monnikenkerk. Geïllustreerd.

3385. STOOPS G., *Abdijkerk I in de Gentse Bijloke: de opgravingen 2006 (O. VI.)*, in *Archaeologia Mediaevalis. Chronique-Kroniek 30*, Brussel, 2007, p. 91-94. Verslag over de 13de-eeuwse monialenkerk van de Bijloke-abdij. Geïllustreerd.

3386. STOOPS G., *Archeologisch onderzoek in Herlegem (Sint-Amandsberg, Gent, O. VI.)*, in *Archaeologia Mediaevalis. Chronique-Kroniek 30*, Brussel, 2007, p. 94-96. Onderzoek van een grachtsite, die op iconografische bronnen in de 16de en de 17de eeuw wordt afgebeeld, en van de omgeving reikte informatie aan, onder meer uit diverse middeleeuwse fasen. Geïllustreerd.

Algemeen

3387. CALLENS J., *Gand entre Lys et Escaut; 50 étapes au coeur de la ville*, (*Editions du Nord*), Lille, 2006, 112 blz. Geïllustreerd met aquarellen van Gentse stadsgezichten door Jean Pattou.

3388. CLAUWAERT J., A.S. DE LEMBRE & G. VAN DOORNE e.a., *De Gentse Barge. Hoe dromen kunnen varen*, Merendree, 2006. Kijkboek over de

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

barge, de historische trekschuit die sinds de 17de eeuw tussen Gent en Brugge vaarde. De bargedienst werd stopgezet in 1839, maar midden de jaren 1990 namen Walter De Buck en wijlen André De Wilde het initiatief deze prestigieuze trekschuit opnieuw leven in te blazen: een samenwerking tussen overheid, bedrijfsleven en VDAB resulteerde in een uiterst zinvol werklozenproject dat leidde tot de ambachtelijke en historische reconstructie van de Gentse Barge. Geïllustreerd.

3389. DE RYNCK P., *Academisch erfgoed: Universiteit Gent*, Antwerpen, 2006, 40 blz. Uitgave van Openbaar Kunstbezit Vlaanderen waarin de academische collecties van de universiteit, het Oudheidkundig Museum, de Etnografische Collecties, het Museum voor de Geschiedenis van de Geneeskunde, het Museum voor de Geschiedenis van de Wetenschap, het Museum voor Dierkunde en de Piranesi-collectie toegelicht worden. De collecties die geselecteerd werden omdat ze organisch verbonden zijn met de kerntaken van de universiteit, onderwijs en wetenschappelijk onderzoek, zijn sterk gelinkt aan de figuur van Willem I. Geïllustreerd.

3390. PIETERAERENS M., *Initiatieven ter ondersteuning van het lokaal erfgoedbeleid*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2005, p. 21-26. Met integrale publicatie van het reglement.

3391. PIETERAERENS M., *Nieuw provinciaal initiatief: reglement betreffende de subsidiëring van erfgoedprojecten*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 16-20. Met integrale publicatie van het reglement.

3392. PIETERAERENS M., *Het wettelijk kader van het Vlaams beleid inzake erfgoed. Erfgoedconvenanten in Oost-Vlaanderen*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 9-13. Een eerste convenant voor een nieuwe erfgoedwerking werd in 2000 afgesloten tussen de Vlaamse Gemeenschap en de Stad Gent, en leidde tot de oprichting van de v.z.w. Gent Cultuurstad, die met haar werking een integraal en geïntegreerd cultureel erfgoedbeleid in Gent nastreeft. Met verwijzing onder meer naar de tentoonstelling Veldstraat en de realisatie van het STAM of nieuwe stadsmuseum. Geïllustreerd.

Prehistorie, Romeinse en Merovingische tijden

3393. DE CLERCQ W., P. LALOO, Y. PERDAEN & P. CROMBE, *Grootschalig nederzettingsonderzoek in een inheems-Romeins landschap: het preventief archeologisch onderzoek «Kluizendok» in de Gentse haven (fase 2005-2006)*, in *Romeinendag. Jaarlijks Belgisch Congres voor Romeinse*

Archeologie, Namur, 2007 p. 59-66. Een preventief archeologisch onderzoek over een zone van ca. 170 ha ten westen van het kanaal Gent-Terneuzen bracht behalve een complex netwerk van grachten en greppels ook sporen aan het licht van een viertal houten gebouwen met nevenliggende structuren zoals waterputten. Binnen één *enclosure* en in de gracht van een *enclosure* kwamen vijf bijzettingen aan het licht. Vier van deze structuren waren klassieke brand-restengraven. De dateringselementen verwijzen naar de 2de eeuw. De materiële cultuur van deze nederzetting is uitgesproken inheems. Geïllustreerd.

Middeleeuwen

3394. BUYLAERT F., *Familiekwesties. De beheersing van vetes en private conflicten in de elite van laatmiddeleeuws Gent*, in *Stadsgeschiedenis*, 2, (2007), nr. 1, p. 1-19. De auteur probeert een antwoord te zoeken op de vraag welke factoren er in Vlaanderen voor zorgden dat familiale conflicten sinds de vroege 14de eeuw niet langer onttaarden in moeilijk te controleren gewelddadige cycli van wraak en wederwraak. Hij probeert aan te tonen dat enkele gangbare veronderstellingen over de relatie tussen staatsvorming, de juridische en politieke inrichting van de stedelijke samenleving en de behandeling van de alomtegenwoordige spanningsvelden in de laatmiddeleeuwse elite, enige bijstelling behoeven.

3395. DEROLEZ A. & K. LEIGH GELDENHUYS, *Gand comme centre de diffusion d'une édition revue et indexée de la pantheologia de Rainier de Pise*, in *Scriptorium*, Brussel, LX, (2006), nr. 2, p. 227-240, Geïllustreerd.

3396. DEVRIESE L., *Stabiele erfgronden en verhuizende huizen*, in *@rchieflink*, 6, (2006), nr. 4, p. 1-2. De auteur probeert de betekenis te doorgronden van het woord 'erven' en verklaart waarom huizen vroeger als 'roerende' goederen beschouwd werden: een nuttige hulp voor de leeszaalbezoeker van het Stadsarchief die in de oude archiefbronnen met het woord 'erven' geconfronteerd wordt.

3397. DUMOLYN J., *Les réseaux politiques locaux en Flandre sous la domination bourguignonne: les exemples de Gand et de Lille*, in *Revue du Nord*, 88, (2006), nr. 2, p. 309-329. Het Bourgondische staatsvormingproces oefende een grote invloed uit op de structuur van de lokale machtsgroepen. De hertogelijke ambtenaren vormden sociale netwerken met de dominerende lokale elites en versmolten aldus met de voornaamste socio-economische en politieke centra die de voornaamste Vlaamse steden toen waren. De auteur toont aan dat deze integratie tussen hertogelijke ambtenarij en lokale elites, zowel in Lille (Rijsel) als in Gent, geleid hebben tot een betere consolidatie van de Bourgondische centraliseringspolitiek.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3398. GOEMINNE L., *Oude voornamen tussen Leie en Schelde*, in *De Leiegouw*, 49, (2007), nr. 1, p. 123-127. Bespreking van de voornamen van een deel van de oudst bekende inwoners tussen Leie en Schelde. De meeste van deze voornamen zijn afkomstig uit grotendeels onuitgegeven archiefbronnen waaronder een lijst van cijnsplichtingen van de Sint-Pietersabdij uit 1240, het *Liber Inventarius* van de Sint-Pietersabdij uit 1281 en een lijst van de cijnsplichtigen van de Sint-Baafsabdij uit 1295.

3399. LEMAIRE C., *Projet de funerailles pour un chevalier de la Toison d'or: Antoine de Lalaing (1480-1540). Jan Mone et le tombeau d'Antoine de Lalaing et Isabeau de Culemborg dans l'église Sainte-Catherine de Hoogstraten*, in *Belgisch Tijdschrift voor Oudheidkunde en Geschiedenis*, LXXV, (2006), p. 93-116. Teksten met beschrijvingen van begrafenisplechtigheden van Gulden Vliesridders zijn talrijk maar iconografische documenten zijn schaars. In het prentenkabinet van de Koninklijke Bibliotheek worden zes tekeningen bewaard met een project voor de begrafenis van Antoine de Lalaing, raadgever en kamerheer van Karel V en Margaretha van Oostenrijk. Hij overleed te Gent in 1540. Dit document bevestigt het ceremonieel zoals bekend uit de beschrijvingen, maar door de historische omstandigheden heeft deze ceremonie in feite nooit plaats gehad.

3400. LIEVOIS, D., *Fruit en fruitverkopers in Gent (1357-1542)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 75-144. Nieuw bronnenonderzoek vormt het uitgangspunt voor een studie over fruit en fruitverkoop in Gent in de late middeleeuwen. De bijdrage is in verschillende hoofdstukjes opgedeeld. Als eerste thema komt de nering van de fruitverkopers aan bod. Vervolgens wordt er ingegaan op de stedelijke fruitmarkt - op de Korenmarkt - en op het daar aanwezige fruitverkopershuis. De markt- en verkoopfuncties leidden tot de producten: fruitsoorten, fruitrassen, oplossingen en problemen bij duiding en terminologie. De fruitconsumptie had tevens te maken met culinaire tradities, wat in laatmiddeleeuwse kookboeken een neerslag vindt. De auteur wijdt ook een hoofdstukje aan wat het onderzoek naar het Hof ten Walle (Prinsenhof) over fruittraditie aan het licht bracht. De bijdrage sluit af met enkele bijdragen, onder meer een namenlijst van de bekende Gentse fruitverkopers, de fruitvariëteiten zoals ze in de bronnen worden vermeld en recepten. Geïllustreerd.

3401. MARECHAL G., *Naissance et premiers développements des hôpitaux urbains*, in *Hôpitaux du Moyen Age et des Temps Modernes*, (Archaeologia Mediaevalis 2002, nr. 25), Bruxelles, 2007, p. 91-100. In deze bijdrage belicht de auteur twee verschillende aspecten die te maken hebben met het ontstaan en de eerste ontwikkeling van hospitalen in stedelijk milieu. Allereerst wordt ingegaan op de sociaal-politieke betekenis en daarna komt de mythe van de *Kommunalisierung* aan bod. Met verwijzingen naar Gent.

3402. NUYTTENS M., *Krijgers voor God*, Leuven, (2007), 242 blz. De geschiedenis van de tempeliers spreekt zeker tot de verbeelding. Tot op heden focust de literatuur, die overvloedig aanwezig is over dit thema, op het beruchte proces van de Tempeliers, op de militaire exploitatie en op de rol van de tempelridders in de kruistochten. Tot op heden ontbrak echter een historisch verantwoorde synthese over de geschiedenis van de orde in de Lage landen. De auteur wil deze lacune vullen en probeert aan te tonen welke rol de orde in haar baljuwschappen Vlaanderen, Artesië, Brabant, Henegouwen en Haspengouw heeft gespeeld: vestiging, regel en statuten, kruistochten, organisatie, interne hiërarchie, dagelijks leven van een tempelier, wereldlijke en kerkelijke overheid, huizen en commanderijen en het einde van de orde zijn de thema's die achtereenvolgend behandeld worden. Ook de situatie in Gent komt aan bod.

3403. SCHNERB B., *Rois d'armes, hérauts et poursuivants à la cour de Bourgogne sous Philippe le Hardi et Jean sans Peur*, in *Revue du Nord*, 88, (2006), nr. 366-367, p. 529-557. Voor wat Gent betreft, wordt hier enkel melding gemaakt van de som geld geschonken aan de herauten voor hun aanwezigheid tijdens het huwelijk van Filips de Stoute met Margareta van Male in 1339.

3404. SOENS T., *Dijkenbouwers of rustverstoorders? De Vlaamse graven en de strijd tegen het water in de laatmiddeleeuwse Vlaamse kustvlakte (veertiende-zestiende eeuw)*, in *Bijdragen en Mededelingen betreffende de Geschiedenis der Nederlanden*, 122, (2007), nr. 3, p. 321-356. Algemeen wordt de invloed van de Vlaamse grafelijke dynastie op de inrichting van het kustlandschap tijdens de volle middeleeuwen als zeer groot beschouwd. De centrale overheid kon op vier terreinen haar stempel op de waterstaat drukken: administratieve controle op de financiering en de uitvoering van de waterstaatswerken door lokale overheden en door de centrale overheid, controle voor militaire doeleinden en tenslotte rechtspraak en conflictbemiddeling inzake waterbeheer. Door het grafelijke optreden te volgen op deze vier terreinen vanaf de troonopvolging van Filips de Stoute tot in 1585 komt de auteur tot een systematische kijk op het grafelijke waterstaatsbeleid en kunnen initiatieven, zoals de bouw van de Graaf Jansdijk, in een juiste context geplaatst worden.

3405. SPITZBARTH A. B., *La fonction diplomatique des hérauts: l'exemple de la cour de Bourgogne au temps de Philippe le Bon*, in *Revue du Nord*, 88, (2006), nr. 366-367, p. 559-576.

3406. VAN BRUAENE, A.L., *De gildenbroeders en gildenzusters van Mariën Theeren. Een prosopografische studie op basis van de oudst overgeleverde ledenlijst van een rederijderskamer (Gent, 1478-1484)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 153-246. De bijdrage kadert in een ruimer onderzoek van de rederijderskamer, niet alleen als literair maar ook als sociaalcultureel fenomeen. Centraal in het

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

onderzoek staat de oudst bewaarde ledenlijst van de rederijderskamer Mariën Theeren met naamgegevens vanaf de late 15de eeuw. Bij de prosopografische analyse wordt gewezen op zowel de betekenis als de interpretatieproblemen van de gegevens. De leden van de rederijderskamer worden voorts toegelicht vanuit genderanalyse, socioprofessionele achtergrond, politieke mandaten, pachters en leveranciers. De gedetailleerde ledenlijst wordt in bijlage meegegeven. Het prosopografische overzicht vormt een tweede bijlage. Als derde supplement wordt een notitie meegegeven bij een belastingslijst van de 'kosterie' van Sint-Jacob over 1490-1491.

3407. VLEESHOUWERS-VAN MELKEBEEK, M., *Vooght van sinen wive ende van al hueren goed. Boedelverdeling voor de schepenen van de Keure van Gent tussen echtparen gescheiden van tafel en bed 1428-1461*, in @rchieflink, 7, (2007), nr. 3, p. 4-5. Beknopte toelichting over een meer uitgebreid onderzoek naar de materiële gevolgen van een scheiding van tafel en bed op basis van archiefbronnen bij de kerkelijke rechtbanken in de Zuidelijke Nederlanden, in de periode 1428-1461. De toelichting focust voornamelijk op de bijdrage van de jaarregisters van de keure, waar de boedelverdelingen werden bekrachtigd. Geïllustreerd.

Moderne Tijden

3408. CHARLES L., *Uyt affectie ende pure liberale gifte. Schenkingen aan de armenkamer ca. 1641*, Gent, 2006, 30 blz. Brochure uitgegeven bij de gelegenheid van de restauratie van document nr. 1508 dat tijdens de verhuis van het Stadsarchief van Gent te voorschijn kwam uit het Fonds van de Armenkamer. Het gaat om een kalender uit de 17de eeuw met de schenkers en de schenkingen aan deze instelling.

3409. CHARLES, L., *Uytt affectie en pure liberale gifte. Schenkingen aan de Armenkamer ca. 1641*, in @rchieflink, 7, (2007), nr. 1, p. 1-2. In het fonds Armenkamer van het Gentse Stadsarchief bevindt zich een kalender met de schenkers en de schenkingen aan deze instelling. De verhuis naar De Zwarte Doos en de restauratie van dit unieke document vormden de aanleiding om dieper in te gaan op vernoemde personen en de iconografie. Geïllustreerd.

3410. DE FRENNE, L., *Verzoening en herstel van het vorstelijk gezag. De aartshertogen Albrecht en Isabella en de stad Gent (1598-1621)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 247-284. De bijdrage handelt over de restauratiepolitiek die de aartshertogen voerden, meer bepaald met betrekking tot Gent. Hoe slaagden zij erin hun gezag te vestigen en de relaties met de stedelijke elites te herstellen? De analyse omvat die aspecten: de steun aan de katholieke kerk, het herstel van het gezag via patronage en tenslotte *imagebuilding*. Geïllustreerd.

3411. DE WILDE R.J., *De financiële perikelen van de adellijke familie van Erpe-Van Zuylen, heren van Laarne tijdens de Tachtigjarige Oorlog*, in *Castellum*, XXIV, (2007), nr. 1-2, p. 5-69. In de loop der eeuwen kwamen de heren van Laarne uit verschillende families. Een van die families was de familie Schouteete-van Erpe van Zuylen, die in deze bijdrage centraal komt te staan. De auteur wil een antwoord bieden op de vraag hoe de heerlijkheid in het bezit kwam van de heren van Erpe en waarom ze er later weer afstand van deden. Verder weerspiegelen de bronnen ook andere aspecten uit de levensstijl van een adellijke familie uit die periode zoals financiële perikelen, onderlinge strijd om bezit, ambities, ambtenaren, beroepsactiviteiten, taal, huwelijks giften en dergelijke meer. Daardoor kan een gevarieerd en genuanceerd beeld geschetst worden van een adellijke familie tijdens de Tachtigjarige Oorlog.

3412. *Inventaire archeologique – fiche n° 145*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 298-299. Heruitgave van een fiche, opgesteld door V. VAN DER HAEGHEN in de rubriek “Drukken – Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit – XVIIe eeuw” over de Maniliaanse drukken.

3413. *Inventaire archeologique – fiche n° 146*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 355-356. Heruitgave van een fiche, opgesteld door V. VAN DER HAEGHEN in de rubriek “Drukken – Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit – XVIIe eeuw” over de Maniliaanse drukken II.

3414. *Inventaire archeologique – fiche n° 147*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 1, p. 12-13. Heruitgave van een fiche, opgesteld door V. VAN DER HAEGHEN in de rubriek “Drukken – Bibliotheek van de Stad en van de Universiteit – XVIIe eeuw” over de Maniliaanse drukken III.

3415. JANSSENS P. (red.), *België in de 17de eeuw. De Spaanse Nederlanden en het Prinsbisdom Luik (1585-1715)*, (Snoeck & Dexia), Gent-Brussel, 2006, deel 1 296 blz. & deel 2 448 blz. Met een dertig auteurs wordt er gepoogd een overzicht te bieden van de Lage Landen en het prinsbisdom vanaf de late 16de tot het begin van de 18de eeuw. Het werk brengt een aantal nuances aan ten opzichte van de kennis die over het algemeen wordt geschetst. Zo blijkt de landbouw altijd goed te hebben gefunctioneerd, ondanks de talrijke gewapende conflicten en de troepenbewegingen van Lodewijk XIV's leger. Andere nuances hebben betrekking op de zogenoemde Spaanse bezetting, met een subtiel evenwicht tussen Spaanse autoriteit en lokale gezagsdragers die in onze streken toch een relatief belangrijk zelfbestuur konden verwezenlijken. Tot de andere aspecten die in deze overzichtspublicatie aan bod komen, horen onderwijs, met onder meer het netwerk dat de jezuïeten uitbouwden, de vernieuwing van architectuur en de talrijke kunstverwezenlijkingen, onder meer in de kloosters die in de 16de eeuw schade hadden opgelopen. Met verwijzingen naar Gent. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3416. *Keizer Karel en Eeklo, (De Eecloonaer)*, Eeklo, 2007, 79 blz. Uitgave van een colloquium dat plaats vond in Eeklo op 24 september 2005 en dat de weerslag geeft van de *believers* die de mening zijn toegedaan dat Keizer Karel V in 1500 in Eeklo en niet in Gent zou geboren zijn.

3417. VERSTRAETEN K., *Migratie van de Noordelijke naar de Zuidelijke Nederlanden in de zeventiende eeuw. Gerard van Vilsteren: van telg uit een 'vuil en riddermatigh gheslact' in Zwolle tot baron van Laarne*, in *Castellum*, XXIII, (2006), nr. 2 & 3, p. 5–96. Samenvatting van een licentiaatsverhandeling die bijna volledig gebaseerd is op archief in het slot van Laarne en die een kleine schakel toelicht in een ruimer onderzoek naar migratie van Noord-Nederlanders naar de Zuidelijke Nederlanden in de 17de eeuw. De auteur behandelt meer specifiek de drijfveren die Gerard van Vilsteren en zijn echtgenote ertoe aanzetten hun geboortestad Zwolle te verlaten om zich in Laarne en Gent te vestigen. Gerard van Vilsteren werd schepen van de Keure in Gent.

3418. WINTER, A., *De microcontext van stedelijke groei. Posities en trajecten van immigranten op de Antwerpse arbeidsmarkt in de tweede helft van de achttiende eeuw*, in *Stadsgeschiedenis*, 1, (2006), nr. 2, p.122-147. Het relatief gering aantal inwijkelingen, de beperkte recruiteringsstraal en de dominantie van verticale emigratiecircuits in het Antwerpen van de tweede helft van de 18de eeuw, was een vertaling van een eenzijdige specialisering in laagbetaalde textielnijverheden, waarvoor in de eerste plaats gedisciplineerde en goedkope arbeid in de eigen stad aanwezig was. De migranten concentreerden zich vooral in ruraal-georiënteerde en ongespecialiseerde sectoren. Hoewel hun aantal beperkt was ten opzichte van andere vroegmoderne steden, was hun aanwezigheid toch onontbeerlijk voor de stedelijke economie. Met wijzingen naar Gent, onder meer als herkomststad voor een beperkt percentage inwijkelingen. In een appendix wordt de gebruikte methodologie toegelicht. Geïllustreerd.

Hedendaagse tijd

3419. ABBELOOS J. F., *Professioneel amateurisme. De jaren zeventig binnen het Vlaamse jeugdhuis*, in *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, 18, (2007), p. 59–84. Het jeugdhuis, dat al vijftig jaar oud is en symbool staat voor de jongerencultuur vanaf de jaren 1950, ontsnapte niet aan de verzuiling. Tijdens de jaren 1970 kwam die verzuiling steeds meer onder druk te staan en groeide het besef dat jeugdhuisbezoekers niet vroegen om grote pedagogische projecten maar enkel wilden drinken, dansen en hun vrije tijd slijten met vrienden. De auteur reconstrueert die evolutie door de situatie binnen de zuilen en op de jeugdhuisvloer te bekijken. Deze bijdrage vormt meteen een oproep voor meer historisch onderzoek naar de naoorlogse jeugdcultuur en maatschappelijke ontzuiling, thema's die onderbelicht blijven binnen de stu-

die naar Belgische eigentijdse geschiedenis. Ook de situatie in Gent komt aan bod.

3420. ART, J., *De nieuwste geschiedenis aan de Rijksuniversiteit Gent tussen 1815 en 1945*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 63-73. Vooraleer in te gaan op de betekenis van het onderwijs in en het onderzoek naar de nieuwste tijd in het Gentse universitaire geschiedenisonderwijs, probeert de auteur dit 'contemporanisme' beter te vatten en te omschrijven.

3421. ASCOOP F., *'Ter Hooie' in een moeilijke overgangperiode*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 2, p. 6-7. De auteur analyseerde de caritatieve activiteiten die het begijnhof Onze-Lieve-Vrouw ten Hooie in de Franse tijd van de ondergang hebben gered.

3422. BOONE M., *De 'Gentse historische school'*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, LX, (2006), p. 1-2. Over het programma van de herdenking op 28 november 2006 van het 75-jarige bestaan van de Vlaamse Geschiedkundige Kring met onder andere een colloquium over de Gentse historische school waarvan de meeste referaten in de *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde* gepubliceerd werden.

3423. BOONE M., *Henri Pirenne (1862-1935). Godfather van de Gentse historische school?*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 3-19. In deze bijdrage gaat de auteur in op het omschrijven van Henri Pirenne als een geëngageerde historicus die opvattingen verwoorde en een voortrekkersrol bekleedde in de vernieuwende beweging van historisch onderzoek in de eerste helft van de 20ste eeuw. Wat waren de methodologische vernieuwing en de onderzoeksthema's die Pirenne vanuit zijn Duits geïnspireerde opleiding aan de Luikse universiteit in Gent introduceerde en verder tot ontplooiing bracht. In het oeuvre van Pirenne kunnen drie thema's worden onderscheiden. Het thema van de nationale geschiedenis vond neerslag in zijn *magnum opus*, de *Histoire de Belgique*. Stads geschiedenis vormde een tweede thema. Het derde thema gaf aanleiding tot de term Pirenne-thesis en behandelde de breuk tussen Oudheid en Middeleeuwen. In deze bijdrage over Pirenne wordt tevens dieper ingegaan op zijn invloed en internationale uitstraling. Geïllustreerd.

3424. BOSSCHEM J., G. QUACKELBEEN, H. ROSSEAU, W. VERBANCK, H. VERSTRAETE & P. VIAENE, *Leef-ruimte. Een halve eeuw opleiding stedenbouw*, Gent, 2007, 80 blz. Publicatie in de reeks *Cultuurcahiers van de Hogeschool Gent* bij de gelijknamige tentoonstelling die niet alleen een overzicht biedt van het studentenwerk van een halve eeuw stedenbouwopleiding maar ook van de veranderende maatschappelijke

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

omstandigheden en de evolutie van de houding van studenten en docenten. Geïllustreerd.

3425. BRUYNEEL, E., *Dagboek achter tralies. De evolutie van het Belgische gevangenisregime tussen 1944 en 1950*, (Gevangenis­museum v.z.w.), Merksplas, 2006. Het boek vormt de neerslag van een licentiaatsverhandeling gebaseerd op archieven van gevangenis­sen en interneringscentra in Vlaanderen. Behalve ambtelijke documenten bevatten de bronnen ook brieven en dagboeken van gedetineerden. Zo slaagt de auteur erin een indringend menselijk beeld te scheppen van het detentieregime in de onmiddellijke naoorlogse jaren.

3426. DEELSTRA H., J. LEMLI & E. DE MAERTELEIRE, *Honderd jaar eetwaren­controle*, Gent, (2007), 56 blz., Geïllustreerd

3427. DE KEYSER L., *Laurens De Keyser praat met ...Herman Balthazar*, in *Bibliotheek- & Archief­gids*, 83, (2007), nr. 3, p. 16-21. Een gesprek met Herman Balthazar die in 2003 afscheid nam van de vakgroep Nieuwste Geschiedenis van de Universiteit Gent en gelauwerd werd, niet alleen als vooraanstaande historicus maar ook als '­entrepreneur' historicus die een belangrijke rol speelde in het uit­bouwen van verschillende wetenschappelijke instellingen die het historische bedrijf moesten ondersteunen.

3428. DEMOOR M., L. VANDENBUSSCHE en G. VANDERMASSEN, *Verslagen van het Centrum voor Genderstudies – Ugent 2007*, Gent, 2007, nr. 16.

3429. DE MULDER B., *Amsab à la Carte. Tentoon­stelling prent­briefkaarten Amsab-museum, 1 oktober 2007 – 28 maart 2008*, in *Brood en Rozen*, (2007), nr. 3, p. 40-47. Korte bijdrage over de tentoon­stelling uit de collectie prent­briefkaarten van het Amsab, onder andere geïllustreerd met Gentse voor­beelden.

3430. DENECKERE G., *Jan Dhondt (1915-1972): een hoogleraar met charisma*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 119, (2006), nr. 4, p. 520-524. De mediëvist Jan Dhondt wordt als *père fondateur* beschouwd van het Gentse Seminarie voor Nieuwste Geschiedenis. Het is typerend dat hij die rol op zich nam terwijl hij mentaal steeds een mediëvist gebleven is. Zijn stelling was dat geschiedenis niet iets is dat vanzelf komt; geschiedenis moet '­gemaakt' worden door structuren te creëren, bibliografische instrumenten te ontwikkelen, bron­nenreeksen op te zetten.

3431. DE SCHRYVER X., *Wapen­vergunning afgeleverd tijdens het jaar 1818 door de provincie Oost-Vlaanderen*, in *Gentse Cadenas*, XXVI, (2007), nr. 1, p. 6-10. Lijst verschenen in de *Mémorial Administratif* van de provincie Oost-Vlaanderen in 1818.

3432. DE VULDER N., *Homo- en lesbiennecafé's in Gent vanaf de jaren vijftig tot en met de jaren tachtig*, in *Gandavum*, 12, (2007) nr. 2, p. 21-29.

3433. DE WAELE M., *De katholieken? Het kartel van liberalen en socialisten? Verkiezingen in Gent in 1911 en 1912*, in *@rchieflink*, 6, (2006), nr. 4, p. 4-7. Tijdens de jaren 1900-1914 volgden de verkiezingen, zowel nationaal als lokaal, elkaar in een hoog tempo op. In de pers werden de felste polemieken uitgevochten.

3434. DE WILDE, B., *Gent/Rabot. De teloorgang van de textielnijverheid*, (*Gent, Cultuurstad & Lannoo*), Gent-Tielt, 2007, 127 blz. De Rabotwijk, in de 19de eeuw ontstaan bij de urbanisatie van de Wondelgemmeersen, kende een ontwikkeling die nauw verweven was met de industriële ontplooiing van Gent, wat tot uiting kwam in de textielfabrieken, de dichtbevolkte arbeidersbebouwing en het Rabotgoederenstation. Wanneer de Gentse textielnijverheid vanaf 1955 in moeilijkheden raakte, had dit ook gevolgen voor het voorkomen van de Rabotwijk die ingrijpende veranderingen kende. Het overzicht wordt tot in recente tijd doorgetrokken. Geïllustreerd.

3435. FURNEE J.H., *Stadsgeschiedenis in buitenlandse tijdschriften (2005)*, in *Stadsgeschiedenis*, 1, (2006), nr. 2, p. 191-211.

3436. HELLINCK B., *Over integratie en confrontatie. Ontwikkelingen in de homo- en lesbiennebeweging*, in *Bijdragen tot de Eigentijdse Geschiedenis*, 18, (2007), p.109-130. Meer dan een halve eeuw geleden zag in Brussel de eerste homo- en lesbiennegroep van ons land het licht. Tot op het eind van de jaren 1960 bleef de beweging beperkt tot Brussel en Antwerpen. Daarna kende ze een eerste stroomversnelling met de oprichting van heel wat nieuwe groepen, ook in kleinere steden. Dit artikel beschrijft de ontwikkelingen in de homo- en lesbiennebeweging van ons land vanaf het eind van de jaren 1960 tot het begin van de jaren 1980. Onvermijdelijk ligt de klemtoon hier voornamelijk op het Nederlandstalige deel van die beweging omdat die veel sterker stond dan het Franstalige deel.

3437. JUDO F. & S. VAN DE PERRE (red.), *De prijs van de scheiding. Het uiteenvallen van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden (1830-1839)*, (*Pelckmans*), 2007, 317 blz. Welke processen hebben geleid tot het einde van het Verenigd Koninkrijk of werden er door gehinderd? De auteurs ontleden de manier waarop België omging met de politieke, economische en culturele gevolgen van het uiteenvallen van het Verenigd Koninkrijk. Met verwijzingen naar Gent en figuren als Prudens Van Duyse en Jan Frans Willems.

3438. KWANTEN G., *Met de zorgen van een goede huismoeder*, in *KADOC*, (2006), nr. 6, p. 4-5. Documenten, nuttig bij de reconstructie van het alledaagse leven van een doorsneegezin, waren meestal geen lang leven bescho-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

ren. Kadoc kwam echter in het bezit van een aantal huishoudboekjes die wél een blik toelaten in de interne keuken van twee Vlaamse, katholieke gezinnen, één in Gent (1919-1964) en één in Tielt (1936).

3439. *Leef-ruimte. Een halve eeuw opleiding stedenbouw 1951-2006*, Gent, 2007. Gelegenheidsuitgave naar aanleiding van een gelijknamige tentoonstelling die van 23 maart tot 15 april 2007 plaats vond in De Zaal aan de Nonnemeersstraat in Gent. Onderwerp van beide was de opleiding stedenbouw die onder leiding van Robert Verbanck in 1951 aan de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten werd ingesteld en die na een omvorming in 2004 met het academiejaar 2006-2007 werd beëindigd. De publicatie, waaraan verschillende auteurs meewerkten zoals H. ROSSEAU, G. QUACKELBEEN, W. VERBANCK, H. VERSTRAETE en P. VIAENE, biedt een terugblik over de opleiding en haar ontwikkeling, en gaat dieper in op de pioniersrol die deze vorming in Vlaanderen vervulde. Geïllustreerd.

3440. REIJNGOUDT A., *Gehalveerde mensen*, Rotterdam, (2007), 95 blz. Tijdens de eerste maanden van de Grote Oorlog zochten duizenden Belgen hun toevlucht in het neutrale Nederland waar ze terechkwamen in openbare gebouwen, bij particulieren en in 'vluchtoorden'. Eén van die kampen was Harderwijk, waar Belgische militaire vluchtelingen terechkwamen. De auteur onderzoekt in welke omstandigheden de vluchtelingen toekwamen, hoe het kamp ingericht was, welke bewegingsvrijheid men er genoot, wat de mogelijkheden waren tot gezinshereniging, wat de contacten waren met de buitenwereld, wat de mogelijkheden waren op het vlak van onderwijs, godsdienst, cultuur, recreatie en wat de verhoudingen waren tussen Vlamingen en Walen. Met onder andere het relaas van een Adolph De Jaegher uit Sint-Amandsberg. Geïllustreerd.

3441. SEGERS Y. & L. VAN MOLLE (red.), *Volkstuinen. Een geschiedenis*, Leuven, 2007, 223 blz. Publicatie bij de tentoonstelling *Het abc van de Vlaamse Volkstuin*, die kadert in de reeks *Bijdragen van het Museum van de Vlaamse Sociale Strijd*. De auteurs gaan op zoek naar de oorsprong en de ontwikkeling van de volkstuin, naar de betekenis ervan voor de huurders en de verhuurders, naar de verschillende volkstuintypes en de evoluerende tuinderspraktijken. De geschiedenis van de volkstuin in Vlaanderen staat centraal maar toch wordt een veel ruimer geografisch kader geschetst. Geïllustreerd.

3442. SOLY H., *Honderd jaar geschiedenis van de nieuwe tijd aan de Universiteit Gent. De dynamiek van een selectief en kritisch eclectisme*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent* (2006), nr. LX, p. 49-62. De eerste hoogleraar Nieuwe Tijd was Hubert Van Houtte die zich vanuit zijn vorming als mediëvist op de jongere periodes ging toeleggen en op dat vlak pionierswerk verrichtte. Met dit gegeven als vertrekpunt gaat de auteur verder in op de historici die het onderwijs en het histori-

sche onderzoek van de Nieuwe Tijd aan de Gentse Universiteit gestalte gaven en de onderzoeksdomeinen die ze aansneden. In zijn korte slotbeschouwing heeft de auteur het over continuïteit en verandering, even als over de blijvende intense geschiedenisbeoefening als uitloper van de Gentse historische school waarvoor vooral de mediëvisten de grondslag legden.

3443. STABEL P. & C. BILLEN, *Belgische steden in beeld. Stadshistorische musea in een gefragmenteerd land*, in *Stadsgeschiedenis*, 1, (2006), nr. 2, p. 169-190. De auteurs gaan dieper in op de initiatieven van de drie grote steden in Vlaanderen om een nieuw stadsmuseum gestalte te geven. De kritische ontleding van de plannen voor Brugge, Antwerpen en Gent met het STAM in de Bijlokesite worden in een ruimere context gesitueerd, waarbij de stadsmusea in Vlaanderen zich specifiek als een nieuw beleidsinstrument binnen een gesaneerd of gerationaliseerd museumlandschap moeten kunnen opereren. Vooral de inhoudelijke invulling, of de dualiteit tussen grote momenten en esthetische topstukken versus het eigenlijke verhaal, evenals de dialoog tussen inhoud en museum of stedeling en bezoeker kunnen in het huidige stadium van aanzetten tot uitwerking de auteurs niet overtuigen, omdat ze te weinig aansluiten bij het eigenlijke verhaal van de mens in de stad.

3444. THOEN E., *Adriaan Verhulst (1929-2002) en de Gentse historische school. Een subjectieve visie op een groot historicus*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 31-47. In deze bijdrage staat de auteur stil bij de betekenis van Adriaan Verhulst (1929-2002) – en niet 1909-2002 zoals in de titel vermeld – als historicus en publieke figuur in het culturele en maatschappelijke leven. Verder wordt nagegaan wat zijn betekenis was voor de Gentse opleiding geschiedenis, wat zijn bijdrage was als hoogleraar en als kritische diepzinnige wetenschapper en gedreven onderzoeker. Geïllustreerd.

3445. TOLLEBEEK J., *Een stormachtige familie. Paul Fredericq en de vorming van een academische historische gemeenschap in de negentiende eeuw*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 120, (2007), nr. 1, p. 60-73. Op het einde van de 19de eeuw kreeg de geschiedschrijving een gestandaardiseerde methode die de nieuwe wetenschap van de andere wetenschappen en de amateurgeschiedschrijving deed onderscheiden. In dit opstel komt het personeel aan bod van de nieuwe geschiedwetenschap en de wijze waarop een academische historische gemeenschap werd gevormd. Het personeel bestond niet alleen uit hoogleraren, maar ook uit bibliothecarissen, archivariissen en kopiïsten. Ten slotte waren er ook de assistenten of secretarissen. In deze bijdrage wordt gefocust op de secretarissen van de Belgische historicus Paul Fredericq. Geïllustreerd.

3446. VAN CAENEGEM R.C., *Professor Ganshof herdacht*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 21-30. François Louis Ganshof (1895-1980) studeerde geschiedenis

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

en werd hoogleraar aan de Gentse Universiteit waar bij als mediëvist naam verwierf. De auteur belicht zijn methode, de onderzoeksgebieden, invloed, oeuvre, maar verwoordt ook zijn menselijke persoonlijkheid. Geïllustreerd.

3447. VAN DER MEERSCH A.M., *Een universitaire loopbaan voor vrouwen aan de Universiteit Gent (1905-1965). Een glazen plafond?*, Gent, 2007, 80 blz. Naar aanleiding van de 125 jaar van de eerste vrouwelijke inschrijving aan de Gentse Universiteit, wordt hulde gebracht aan de pioniers en onderzoekt de auteur hoe het vrouwen verging die een carrière wilden opbouwen binnen de universiteit. Het onderzoek gebeurde aan de hand van personeelsdossiers en de verslagen van beleidsorganen zoals de faculteitsraden. Het verhaal begint bij de aanvang van de vorige eeuw met de eerste vrouw die er in slaagde assistent te worden en eindigt bij de benoeming van de eerste vrouwelijke gewoon hoogleraar in 1965. Geïllustreerd.

3448. VANDEWEYER L., *Taalstrijd en volksgezondheid. De Eerste Wereldoorlog als breekpunt in de Vlaamse artsenwereld*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, LXVI, (2007), nr. 2, p. 117-145. De jarenlange bezetting van 1914 tot 1918 zorgde voor een diepe tweespalt binnen de Vlaamse maatschappij, tussen een hevig anti-Duitse meerderheid en diegenen die bereid waren in te gaan op de Duitse toenaderingspolitiek. Ook de beroepsgroep van de artsen werd door die tweespalt getroffen hoewel deze groep zich voor de oorlog net wist te onttrekken aan het verzuilingsproces. Toch slaagde de bezetter erin door te dringen binnen dit bastion door een vooroorlogse bekommernis uit te buiten, namelijk de taalstrijd. Heel wat geneesheren hadden zich voordien immers in de Vlaamse Beweging geëngageerd. De impact van de eerste Duitse bezetting op de artsenwereld is het onderwerp van deze bijdrage.

3449. VAN DOORSLAER R. (red.), *Gewillig België, overheid en jodenvervolgning tijdens de Tweede Wereldoorlog*, Antwerpen-Brussel, 2007, 1163 blz. Neerslag van een onderzoeksproject van het SOMA of Studie- en Documentatiecentrum Oorlog en Hedendaagse Maatschappij naar de betrokkenheid van de Belgische overheden bij jodenvervolgning en jodendeportatie, evenals naar de redenen tussen verschillende aanpak in steden zoals Brussel en Antwerpen.

3450. VAN MOLLE L., *Het Wit-Gele Kruis 1927-2007*, in *KADOC*, (2007), nr. 4, p. 8-13. Lezing bij de presentatie van het boek *Het Wit-Gele Kruis 1937-2007. 70 jaar thuis in verpleging aan huis*, waarin de krachtlijnen worden geschetst van deze intermediaire partner tussen huisartsgeneeskunde en mantelzorg enerzijds en intramurale zorg anderzijds, zoals ze uit het onderzoek van historica S. BARE naar voren kwamen.

3451. VERSTRAETE P.J., *Cahiers Staf De Clercq*, Kortrijk, 2007, 104 blz. Reeks cahiers over Staf de Clercq, onderwijzer, taalgrensstrijder en eerste lei-

der van het VNV. Ieder cahier bevat een biografisch portret van een tijdgenoot, de historiek van een bepaalde gebeurtenis en een autobiografische herinnering. In dit cahier gaat het over de levenswandel van August De Wilde, jarenlang de rechterhand van VNV-kopstuk Hendrik Jozef Elias. Geïllustreerd.

3452. VERWERFT G., *Het Proces Jaspers. De waarheid achter het meest sensationele proces van de twintigste eeuw*, (Manteau), Brussel, 2007, 375 blz. Relas en toelichtingen bij dit geruchtmakende assisenproces. Geïllustreerd.

3453. VIAENE P., *Leef-ruimte. Zoektocht naar een betere leefomgeving voor Vlaanderen*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 3, p. 1-3. Beknopte notitie over een publicatie die een halve eeuw opleiding stedenbouw (1951-2006) aan de Gentse Koninklijke Academie voor Schone Kunsten toelicht. Geïllustreerd.

3454. WOUTERS N., *De Führerstaat*, Tielt, 2007, 564 blz. Synthesewerk over de bestuurlijke collaboratie in België, de zogenaamde 'politiek van het minste kwaad', ruggengraat van de Belgische bezettingsgeschiedenis. Het is de beschrijving van de geleidelijke vervanging van de liberale parlementaire democratie door een Nieuwe Orde tussen 1940 en 1944. In een eerste deel worden per overheid (van hoog naar laag) de belangrijkste feiten op een rijtje gezet. Deel II legt de belangrijkste krachtlijnen van het bestuurlijke bezettingssysteem bloot. Ook de Gentse administratie komt aan bod.

Industriële archeologie

3455. DANAN P. E., R. DE HERDT & D. ROBBEN, *Stekskes uit Gent. De Geschiedenis van een Gentse lucifersfabriek*, Gent, (2007), 63 blz. De publicatie draagt bij tot het belichten van de industrietak waarin Gent, ondanks haar reputatie als textielstad, toonaangevend was, met name de luciferproductie. De bedrijfsgeschiedenis van het bedrijf Caussemille & Roche wordt geschetst, evenals de onophoudelijke strijd met de andere producenten. Ook wordt de Gentse luciferindustrie gesitueerd ten opzichte van de Belgische in het algemeen en ten opzichte van de productie van Geraardsbergen in het bijzonder. In bijlage, catalogus bij de gelijknamige tentoonstelling. Geïllustreerd.

3456. NEIRINCKX P., *Affiches op het spoor. Spoorwegaffiches in België 1833-1985*, Tielt, 2006, 160 blz. Geschiedenis van de spoorwegaffiches in België vanaf de voorgeschiedenis van de spoorwegen in 1833 tot aan de 150ste verjaardag ervan in 1985. De beide wereldoorlogen, de wereldtentoonstellingen, de concurrentie met de autocar en de auto, de kunststeden, goederentransport, milieu en veiligheid zijn alle thema's die in het boek aan bod komen. Zowel het bedrijfseconomische aspect, het prenttechnische product als de affiche als

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

kunstwerk komen aan bod. Met aan het einde ook een korte biografie van de kunstenaars. Heel wat verwijzingen naar Gent. Rijk geïllustreerd met affiches van bekende kunstenaars en grafici waaronder Theo Van Rysselberghe.

Kerkgeschiedenis, kloosters

3457. ABICHT L., *Geschiedenis van de joden van de Lage Landen*, Antwerpen-Amsterdam, 2006, 486 blz.

3458. DECAVELE J., J. DE MAEYER, P. QUAGHEBEUR & P. TRIO, *De oude abdij van Drongen. Elf eeuwen geschiedenis*, Leuven, 2006, 527 blz. De idee voor een wetenschappelijk verantwoorde studie over elf eeuwen geschiedenis van de Oude Abdij te Drongen werd opgevat naar aanleiding van de bescherming van de abdijsite als monument in 1998. Het werd een multidisciplinaire studie waarin op een chronologische achtergrond, de ontstaansgeschiedenis werd ingebouwd, de bestuurlijk-institutionele aspecten, het sociaal-economische draagvlak of de materiële dimensie, het religieuze en intellectuele leven en tenslotte de architectuurhistorische en kunsthistorische aspecten. Het boek brengt nieuwe inzichten over de stichtingsgeschiedenis, over de institutionele ontwikkeling, over de bouwgeschiedenis, het boekenbezit en over de recente geschiedenis. Geïllustreerd.

3459. DE MOERLOOSE R., *De officialiteit van het bisdom Gent. Bevoegd voor aanpassingen in de parochieregisters in Gentse Cadenas*, XXVI, (2007), nr. 1, p. 11-13. Was er een fout geslopen in de akte van een parochieregister dan kon men in een verzoekschrift gericht aan de bisschoppelijke rechtbank van het Bisdom Gent om een rechtzetting vragen. Met transcriptie en inhoudelijke vertaling van een vonnis.

3460. DE PAERMENTIER, E., *Dorsalen als indicatoren voor het archiefbewustzijn: de oorkonden van de Bijloke te Gent (dertiende-eerste helft zestiende eeuw)*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 3, p. 6-7. De studie van de dorsalen in het archief van de Bijloke-abdij, bewaard in Maria Middelaes, geeft een inzicht in de archiefvorming en het archiefbeheer binnen de laatmiddeleeuwse cisterciënzerinnenabdij. Dit blijkt ook uit de opstelling van het cartularium, bekend als de *Rooden Boeck*. Geïllustreerd.

3461. DESPLENTER Y., *Lofzangen overghesedt en gheprent. Van Die duytsche souter (1480) tot Saily's Verscheyden Litanien (1595)*, in *Trajecta*, 16, (2007), nr. 1, p. 5-29. Overzicht van Nederlandstalige drukken die tussen 1480 en 1600 van de pers kwamen en vertaalde, liturgische lofzangen bevatten. Tijdens de Nieuwe tijd veranderde de vertaalstijl wat samenging met evoluties op religieus vlak maar ook met het gedeeltelijk andere publiek waarop werd bedoeld. Ook vertalingen verschenen te Gent.

3462. VAN ELSLANDE R., *Het Gentse Theresianenklooster tijdens het Ancien Regime*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 274-297. Over de oorsprong van het weinig bekende kloosterslot van de Theresianen, over de stichtster Eleonora van Sint-Bernardus (Spinola), de vestiging aan de Gildestraat en later aan de gelijknamige Theresianenstraat, de afschaffing ervan op het einde van de 18de eeuw.

3463. VANELSLANDE R., *De Theresianen komen terug naar Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 231-239. Over de Theresianen in Gent na de opheffing in 1783, tijdens de Franse tijd en met hun terugkeer naar het voormalige klooster aan de Theresianenstraat. Geïllustreerd.

Gebouwen, monumenten, stadsbeeld

3464. ACKE B., *Waarschoot Sint-Ghislenuskerk: eindverslag van het archeologisch en bouwhistorisch onderzoek*, in *Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 186-194. Chronologisch overzicht van de archeologisch vastgestelde muurdelen, te situeren tussen het ontstaan van de parochie als afsplitsing van Zomergem en de nieuwbouw na een brand, waarbij vele oudere kerkdelen in 2005 werden gesloopt. De ontwikkeling van deze bakstenen kerk, het resultaat van opeenvolgende kleinschalige ontwikkelingen, vertoont gelijkenissen met enkele andere kerken ten noorden van Gent zoals die van Sint-Kruis-Winkel. Dit geldt ook voor de ingrijpende bouwfase uit het tweede kwart van de 19de eeuw, naar ontwerp van Gentenaar Louis Minard. Geïllustreerd.

3465. AERTS E., e.a., *Charles Van Rysselberghe, architect van het Museum voor Schone Kunsten*, in *Museumkrant Museum voor Schone Kunsten*, Gent, 2007, jg. 18 nr. 3, s.p. Naar aanleiding van de opening van het gerenoveerde Museum voor Schone Kunsten in het weekend van 26-28 mei 2007 behoorden ook wandelingen rond de figuur van architect Charles Van Rysselberghe (1850-1920) tot het socio-culturele aanbod. Deze museumkrant geeft daar een samenvatting van weer. Geïllustreerd.

3466. ANTHEUNIS G., *Gent. Oorlogserfgoed in het Citadelpark*, (Erfgoedmemo, nr. 24), Gent, 2006.

3467. ANTROP M., *Perspectieven op het landschap. Achtergronden om landschappen te lezen en te begrijpen*, (Academia Press), Gent, 2007. Het boek wil een standaardwerk zijn voor iedereen die het Vlaamse landschap wil kennen. De aanpak is interdisciplinair en bevat benaderingen uit de geografie, de landschapsecologie, de geschiedenis, de archeologie en de landschapsarchitectuur. Met een overzicht van de verdragen en verenigingen die in het landschapsbeleid een rol spelen. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3468. APPERMONT I. (dir.), *Erfgoed op de kaart. Erfgoed en gemeentelijk ruimtelijk beleid*, (*M & L Cahier*, nr. 13), Brussel, 2006, 116 blz. Vlaanderen wordt gekenmerkt door een veelheid aan bouwkundige, landschappelijke en archeologische relictten. Dit onroerende patrimonium is een belangrijke bron voor de informatie van het collectieve geheugen en bepaalt mee de culturele identiteit van de Vlaamse ruimte. Deze identiteit is een erfenis van veel eeuwen gebruiken, bebouwen en inrichten van de ruimte. Het verder ontwikkelen van deze ruimte leidt tot een nieuwe culturele identiteit. Snelle en grootschalige ontwikkelingen evenals de grote druk op de schaarse ruimte verplicht tot een doordacht omgaan met dit onroerende patrimonium. Aan de hand van enkele algemene verkenningen en goed gekozen voorbeelden willen de auteurs aantonen dat ruimtelijke ordening en herwaardering van het collectieve geheugen kunnen samengaan. De publicatie is bedoeld om gemeenten ertoe aanzetten op een meer creatieve manier onroerend patrimonium te integreren in hun ruimtelijke beleid. Bij de geselecteerde voorbeelden wordt de Gentse Arbeidsite voorgesteld, evenals het project stadsbos verspreid over Gent, De Pinte en Sint-Martens-Latem. De publicatie sluit af met een visie en strategie en geeft de beschikbare instrumenten en bronnen op. Als laatste bijlage krijgt men een overzicht van de kernbegrippen met betrekking tot dit onderwerp. Geïllustreerd.

3469. BAILLIEUL B., e.a., *Tuinenpad, Gent 2007, 3 & 10 juni*, (*Dienst Monumentenzorg*), Gent, 2007, 48 blz. Voor de twee tuindagen 2007 werden elf tuinen uitgekozen, die in deze uitgave beknopt worden voorgesteld: Karel Lodewijk Ledeganckstraat 33, Smidsestraat 78, Willem Tellstraat 22, Veldstraat 82, Oude Houtlei 124, Heilig-Bloedstraat 4, Prinsenhof 39-41, Kraanlei 55, Hogeweg 145 en in Gentbrugge Gentbruggeaard 7. Geïllustreerd.

3470. BALDEWIJNS J. & L. WATTEEUW, *Calques van de muurschilderingen uit de Leugemeete met voorstelling van de stedelijke militia's (1861-2004)*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 337-367. De wandschilderingen van de verdwenen kapel van het Leugemeetegodshuis aan de Brugsepoortstraat zijn bekend door 19de-eeuwse calques, bewaard in de Bijlokecollectie van het STAM. De conservering en restauratie van de calques in 2003 leidde tot een hernieuwde studie over het godshuis, zijn gebouwen, de decoratie, de registraties voor de verdwijning en de interpretaties. De bijdrage sluit af met de behandelingen die het verdere behoud moeten mogelijk maken. Geïllustreerd.

3471. BEKE F., *Mijn Gent, opgetekend door Ine Renson, (Manteau)*, Antwerpen, 2006, 253 blz. Frank Beke (°1946) was in Gent achtereenvolgens gemeenteraadslid (1983-1988), schepen van ruimtelijke ordening, stedenbouw, openbare werken en mobiliteit (1989-1994) en burgemeester (1995-2006). In dit tijdsgewricht onderging Gent een indrukwekkende gedaantewisseling en ontwikkelde ze zich van industriële binnenlandstad tot een Europese

middelgrote stad. De getuigenissen werden opgetekend per wijk en lezen zo wat als wandelingen doorheen de stad. Een duidingskaartje achteraan maakt het mogelijk om elk besproken stadsgebied in Gent terug te vinden.

3472. *Café Théâtre. Undressed, (Café du Théâtre)*, Gent, 2007, 160 blz. Evocatieve voorstelling van de horecazaak in de Schouwburgstraat waarvan de origine opklimt tot 1840. Geïllustreerd.

3473. CAPITEYN A., L. CHARLES & M.C. LALEMAN, *Historische atlas van Gent. Een visie op verleden en toekomst, (SUN/De Zwarte Doos)*, Amsterdam, 2007, 80 blz. Beknopte ontwikkelingsgeschiedenis van Gent, verhaald in een 35 chronologisch geschikte hoofdstukken. Geïllustreerd.

3474. CHARLES L., *Gent. De Zwarte Doos, (Erfgoedmemo, nr. 23)*, Gent, 2006.

3475. CHERRETTE B. en L. BAUTERS, *Erfgoed en ruimtelijke ordening: een visie anno 2005*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 55-57. De inrichting van de ruimte heeft consequenties voor het ondergrondse bodemarchief. De beknopte bijdrage gaat in op de manier waarop de provincie Oost-Vlaanderen daar binnen de ruimtelijke ordening wil mee omgaan.

3476. CHERRETTE B., L. BAUTERS, M. CROMHEECKE en P. WOHL-MUTTER, *Archeologie en ruimtelijke planning in Oost-Vlaanderen*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 57-62. De bijdrage toont welke samenwerking mogelijk is tussen archeologen en ruimtelijke planners. Als voorbeeld wordt er concreet ingegaan op de casus Aalter-Woestijne. Geïllustreerd.

3477. DE BISSCHOP N., *China-chinoiserie*, in BAILLIEUL B., *Import Export. Open Monumentendag 2006*, Gent, 2006, 52 blz. Over de Chinese exportkunst en de chinoiserie, een westerse decoratieve vorm naar Chinese smaak, die eeuwenlang een belangrijke plaats innamen in de westerse interieurdecoratie. Dit wordt geïllustreerd in een aantal Gentse panden zoals het Hotel Verhaegen-Lammens, het Hotel Clemmen, Hotel Saceghem en het huis Lousberghs-de Hemptinne. Geïllustreerd.

3478. DE CLERCQ W., *De groei van een preventieve archeologie in Oost-Vlaanderen*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 100-112. Met het wetgevende en administratieve kader als vertrekpunt worden nieuwe evaluatiemethoden en de eerste resultaten voor de kennis over de aard van de menselijke occupatie en de relatie met verscheidene bodemtypes en landschappen toege-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

licht. De bijdrage wordt opgebouwd rond grootschalige projecten in Oost-Vlaanderen waarbij meer dan 3 ha als meetbaar werd geëvalueerd.

3479. DE COCK L., *Geschiedenis van de dood. Begraafplaatsen in Europa, (Davidsfonds & Ten Have)*, Leuven, 2006, 763 blz. Heterocliet en erg onvolledig overzicht van begrafenisgebruiken en begrafenisplaatsen, inclusief monumenten, verspreid over Europa. Met enkele verwijzingen naar Gent, onder meer de begraafplaats van de ongeschoeide karmelieten aan de Burgstraat en de Westerbegraafplaats. Geïllustreerd.

3480. DEGRANDE W. & P. GOOSSENS, *Verstild en versteend. Relicten uit de Eerste Wereldoorlog, (Davidfonds)*, Leuven, 2007, 192 blz. De publicatie focust via sprekende foto's op de huidige toestand van monumenten, begraafplaatsen en andere sites die herinneren aan de Eerste Wereldoorlog. Geïllustreerd.

3481. DE GROOTE M., *Het Sint-Janshuisgoed te Beervelde*, in *Heemkundig Nieuws*, 34, (2006), nr. 4, p. 11-20. Over het Sint-Janshuisgoed in Beervelde dat bezit was van het godshuis Sint-Jan-in-d'Olie van Gent.

3482. DE JODE M., *Verdwenen beiaarden in Gent*, in *Clocke Roeland*, 10, (2006), nr. 3, p. 4-9. Vandaag rest enkel nog de beiaard van het Belfort als enige overlevende van een aantal beiaarden die afgeschaft werden tijdens de Franse revolutie en tijdens de eerste helft van de 20ste eeuw.

3483. DE KEGEL A., *Werking van de Monumentenwacht in 2005*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 113-129. Met een lijst van de in Oost-Vlaanderen geïnspecteerde gebouwen, onder meer in Gent.

3484. DE KEUKELEIRE E., "De Gentse lanen moeten in niets onderdoen voor die van de grotere steden" Deel 1: 1827-1894, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 130-148. Gegevens uit de *Gazette van Gent* met betrekking tot de lanen die op de gedempte stadsomwalling werden aangelegd. Geïllustreerd.

3485. DE KEUKELEIRE E., "De Gentse lanen moeten in niets onderdoen voor die van de grotere steden". Deel 2 1895-1906, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 210-226. Excerpten uit de *Gazette van Gent* die betrekking hebben op de stedenbouwkundige ontwikkelingen en de aanleg van straten tussen de Sint-Lievenspoort en Ekkergem.

3486. DE KEUKELEIRE E., *Gent-Sint-Pieters: een volwaardige trilogie. De tweede versie (1908-1912) is uit het geheugen gewist...*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 2, p. 78-97. Gegevens over het ontstaan en de bouw van het Sint-Pietersstation aan de hand van excerpten in de *Gazette van Gent*.

3487. DE KEUKELEIRE E., *Hoever men begin 1907 in Gent stond met de wereldtentoonstelling van 1913*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 1, p. 19-35. Aan de hand van excerpten uit de *Gazette van Gent*.

3488. DE KEUKELEIRE E., *De Zuidstatie vertrekt ... een park ontstaat. Deel 2: 1931-1935. Voor u verzameld uit 31.600 edities van de "Gazette van Gent"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 300-316.

3489. DE MAEGD C., (red.), *Historische tuinen en parken van Vlaanderen. Inventaris Limburg. Deel 2, (Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap. Afdeling Monumenten en Landschappen)* Brussel, 2006, 228 blz. De inleidende hoofdstukken, onder meer over bronnen, onderzoek en synthese, overstijgen het regionale karakter van het behandelde en voorgestelde onderzoeksgebied. Geïllustreerd.

3490. DE MAEYER J., R. VERMEIREN & L. VINTS, *Naar waarde geschat. Tekeningen uit het glazeniersatelier Capronnier, (Kadoc)*, Leuven, 2007, 15 blz. De brochure bespreekt een selectie van het archief uit het glazeniersatelier Capronnier dat in de verzameling van het KADOC terecht kwam. De hoofdmoot van dit archief heeft betrekking op de glazeniers Jean-Baptiste Capronnier (1814-1891) en zijn opvolgers Jules-Adrien Carponnier (1838-1914) en François-Ambroise Comère. Jean-Baptiste Capronnier is één van de belangrijkste glasmakers die in de 19de eeuw bijdroeg tot de heropleving van het gebrandschilderde glasraam in België. In Gent realiseerde hij glasramen voor de Sint-Niklaaskerk en de Sint-Michielskerk. Tentoonstelling en brochure van het KADOC leggen de klemtoon op ontwerptekening en kartons, en weerspiegelen de grote artistieke waarde van dit grafische oeuvre waarop de realisatie van de glasramen gebaseerd is. Geïllustreerd.

3491. DE VLEESCHOUWER M., *Enkele gegevens over de Romaansche Ste-Veerlekerk te Gent*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 26, (2007), nr. 3, p. 164-172. Heruitgave van een bijdrage uit 1934. Er wordt geen rekening gehouden met recent onderzoek over de Sint-Veerlekerk. Geïllustreerd.

3492. DEVRIESE L., *'Een grootsch werk van ontblooting'. Appreciaties door tijdgenoten van de bouwendloop rond de Gentse monumenten*, in *GOV-Heraut*, 42, (2007), nr. 2, p. 3-10. Over de evolutie in het 19de-eeuwse gedachtegoed rond de vrijmaking van de grote, veelal middeleeuwse monumenten, door het wegnemen van allerlei bebouwing uit latere tijden.

3493. DEVRIESE L., *Naamsveranderingen van Gentse Stadspoorten. Spontaan lokaal ontstaan versus interlokaal opgedrongen, deel 1*, in *GOV-Heraut*, 42, (2007), nr. 3, p. 14-20. In dit eerste deel bespreekt de auteur de Brusselse Poort, de Kortrijkse Poort en de Brugse Poort. Hij schetst de evolu-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

tie van de naamgeving van een zuiver lokale naam naar de naam van de bestemming die aan de poort gekoppeld werd.

3494. DEVRIESE L., *Naamsveranderingen van Gentse stadspoorten*, in *G.O.V.-Heraut*, 42, (2007), nr. 3, p. 14-20. Met gegevens over de Keizerpoort, de Kortrijkse Poort, de Brugse Poort en de Torenpoot.

3495. DEVRIESE L., *Stadsverdediging aan de Keizerbrug en de Sint-Lievenspoort. Een vergeten relict van het gebastioneerde Gent Deel 1*, in *GOV-Heraut*, 41, (2006), nr. 4, p. 3-15. Beschrijving en herplaatsing in een historisch perspectief van de ravelijn en de drie verdwenen bolwerken, het Keizerbolwerk, het Sint-Lievensbolwerk en het Leysenbolwerk.

3496. DEVRIESE L., *Vrij huis-Vrij erf. Een middeleeuwse wereld achter Gentse gevelopschriften in Gandavum*, 12, (2007) nr. 2, p. 4-20.

3497. DE VUYST W., J. DE ZUTTER, G. EVERAERT & D. LIEVOIS, *Ten huize van Valerie van Pottelsberghe de la Potterie, (Stad Gent, Dienst Monumentenzorg)*, Gent, 2006, 56 blz. In 1888 huwde Lucie Borluut, dochter van Valérie van Pottelsberghe de la Potterie, met Adolphe de Bousies. Dit gebeuren wordt als uitgangspunt genomen om de architectuur, de inrichting, de decoratie en het leven te evoceren in het Hotel d'Hane Steenhuyse aan de Veldstraat in de late 19de eeuw. De evocatie steunt op geschreven bronnen, monumentaal patrimonium en onderzoek van tijdsdocumenten. De bevindingen werden in de zomer 2006 ook in *living theatre* omgezet. Geïllustreerd.

3498. D'HONDT B., *Vaste waarden in Gent*, Gent, (2007), 40 blz. Brochure, uitgebracht ter gelegenheid van de Vlaamse Erfgoeddag 2007, waarin negen liberale figuren die in de stad een standbeeld kregen, kort besproken worden. Geïllustreerd.

3499. EVERAERT G., *Het behang van Maertens de Noordhout*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 2, p. 4-5. De kaftjes van de bronnen verzameld in het Fonds Maertens de Noordhout, in het Gentse Stadsarchief, blijken vellen behangpapier van het oude type, wat inhoudt dat elk vel een afzonderlijk met houtblok gedrukt handgeschept papier is. Zoals wel meer voorkwam in de 18de eeuw, bevatte de zelfkant de naam van de producent, met name Jean-Baptiste Ghys uit Tournai (Doornik). Geïllustreerd en met losse bijlage van illustraties in kleur.

3500. *Graflegging van Christus*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 149. Vertaalde heruitgave van een bijdrage die J. CASIER publiceerde in de *Inventaire archéologique* van 20 januari 1900. Het gaat om een werk in de Heilig-Kruis- of Heilig-Hartkapel in het transept van de Heilig-Kerstkerk.

3501. GYSELINCK H., *Gent Zuid*, in *GOV-Heraut*, 42, (2007), nr. 3, p. 3-7. Het artikel handelt over de oprichting van het Zuidstation te Gent, over het stationsgebouw en de afbraak ervan, over het provinciegebouw en over de fries van het propagandacentrum. Geïllustreerd.

3502. HENNAUT E., *Architecture maçonnique en Belgique 1750-1950*, in *Architectures maçonniques. Grande-Bretagne, France, Etats-Unis, Belgique*, Brussel, 2006, p. 119-179. Binnen de moderne vrijmetselarij, gegroeid in het begin van de 18de eeuw, ontstonden al gauw geheime ontmoetingsplaatsen die tot op heden vanuit een architectonisch oogpunt nog niet bestudeerd werden. Deze publicatie, uitgegeven door kunsthistorici en architecten en niet door vrijmetselaars, poogt die lacune op te vangen. Voor Gent wordt de *Temple de la Liberté* door architect Ferdinand Dierkens besproken evenals het graf van Ulric Wild op de Westerbegraafplaats, eveneens door Dierkens. Geïllustreerd.

3503. HILLEWAERT B. & E. VAN BESIEN, *Het Prinsenhof in Brugge*, (Raakvlak & Uitgeverij Van de Wiele), Brugge, 2007, 118 blz. Opgravingen op de site van het Brugse Prinsenhof in 2004 vormden de aanleiding tot het uitgeven van een reeks bijdragen, waartoe verscheidene auteurs bijdroegen en die tot doel hadden de kennis over het Brugse Prinsenhof te bundelen. Het is niet enkel een verhaal over gebouwresten en hun geschiedenis en over materiële cultuur. Deze gegevens worden in hun context gesitueerd, gelieerd aan de aanwezigheid van de opeenvolgende graven van Vlaanderen en hertogen van Bourgondië. De uitgave gaat ook dieper in op de betekenis van de aanwezigheid van het hof voor de sociaal-economische ontwikkeling van Brugge en belicht een aantal personages die daarvoor toonaangevend waren zoals Pauwels van Overtvelt en Pieter Bladelin. Geïllustreerd.

3504. HOOFT E., "Wie zyt gy die lacht met de taal uwer vaederen?" *Eerbetoon aan de schilderijen van de Leugemeete in de Belfortstraat anno 1902*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 369-392. Een studie over bouwmeester Jacob Gustaaf Semey (1864-1935) bracht aan het licht dat de decoratie van twee huizen in eclectische architectuur aan de Belfortstraat geïnspireerd waren door de gedocumenteerde wandschilderingen van het Leugemeetegodshuis. Geïllustreerd.

3505. JURGENS S., *Paal- of veldschuren in Drongen*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 171-206. Na een introductie over geschiedenis, verspreiding, naamgeving, uiterlijk en gebruik van paalschuren volgt een stand van zaken over de kennis van de paalschuren in België. Verder een vergelijking van de paalschuren in het Gentse met die elders in Vlaanderen. Tenslotte een overzicht van de nog bestaande exemplaren in Drongen.

3506. KANMAZ M., *De moskee in de diaspora – identiteit, zichtbaarheid en praktische bezwaren*, in BAILLIEUL B., *Import Export. Open Monumenten-*

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

dag 2006, Gent, 2006, 52 blz. Over de moskee als meest zichtbare veruitwending van de islamitische aanwezigheid in de stad. Geïllustreerd.

3507. KLUYSKENS P., *Het kasteeltje van Emmaüs*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 2, p. 97-101. Heruitgave van een artikel over een bijzonder gebouw op de Hoveniersberg in Gent.

3508. LAENEN K. & L. PIL, *Kunst in de openbare ruimte*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 1, p. 1-40. Themakatern, gewijd aan de kunst in de publieke ruimte. Achtereenvolgens gaat de aandacht uit naar heldenstandbeelden uit de 19de eeuw, kunst in architectuur en infrastructuur en tenslotte naar enkele recente toepassingen in Vlaanderen en Brussel. In dit hoofdstuk wordt in het bijzonder het project Blinde Muren toegelicht, een initiatief dat de Stad Gent in 2000 opstartte vanuit een visie op kunst in de publieke ruimte. De realisatie van de artistieke producten binnen dit project moeten aan die voorwaarden voldoen: kunstintegratie met hoge artistieke kwaliteit, participatie van bewoners en gebruikers van de plek en duurzame betekenisvolle sporen in het stadsweefsel. De realisaties aan de Trekweg in Mariakerke, en in de Sint-Michielsstraat worden kleurrijk voorgesteld. Geïllustreerd.

3509. LALEMAN M.C., *L'approche pluridisciplinaire d'une ville Gent*, in *Les cahiers de l'urbanisme. Mélanges d'archéologie médiévale. Liber Amicorum en hommage à André Matthys*, Liège-Sprimont, 2006, p. 112-121.

3510. LALEMAN M.C., *Châteaux et peuplement. Gent (Gand, Flandre orientale, Belgique)*, in *Château Gaillard*, Caen, 2006, nr. 22, p. 211-216. Over de relatie tussen de Gentse kastelen en de bewoningsgeschiedenis binnen de ontwikkeling van de middeleeuwse stad. Geïllustreerd.

3511. LALEMAN M.C., *Het geheugen van een stad: drie decennia Gentse Stadsarcheologie*, in *Monumenten, Landschappen & Archeologie*, 26, (2007), nr. 2, p. 6-23. Beknopt overzicht over de bijdrage van de archeologie voor de kennis over Gent en de manier waarop die kennis in het kader van bouwprojecten werd verworven. Deze bijdrage maakt deel uit van een themanummer die het archeologische onderzoek in verschillende Vlaamse steden belicht. Geïllustreerd.

3512. LALEMAN M.C., *Hôpitaux et hospitalités à Gand: l'apport de l'archéologie urbaine*, in *Hôpitaux du Moyen Age et des Temps Modernes*, (*Archaeologia Mediaevalis*, 2002, nr. 25), Bruxelles, 2007, p. 81-90. Uit dertig jaar stadsarcheologisch onderzoek in Gent werden alle aspecten opgespoord, die een bijdrage leverden voor de kennis van ziekenzorg en gastvrijheid in Gent. Geïllustreerd.

3513. MARECHAL G., *Van Berg van Barmhartigheid tot Berg & Co*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 1, p. 3-4. Na de verhuis van het Stadsarchief naar De Zwarte Doos kreeg de 17de-eeuwse Berg van Barmhartigheid aan de Abrahamstraat een nieuwe bestemming. Een aantal culturele verenigingen en private archieven vonden er een nieuw onderkomen. Geïllustreerd.

3514. MESTDAGH H., P.J. LACHAERT, K. CORDEMANS, M. MEGANCK, J. VERHOEYE & S. DE BRABANDER, *Aan de balie «Verloren voorwerpen»: de motte van Schelderode*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 96-100. De auteurs tonen aan hoe het mogelijk was om vanuit het digitale hoogtemodel Vlaanderen (DHM) de grachtsite van de vermoedelijk middeleeuwse motte van Schelderode, machtscentrum van de heren van Rode, precies te lokaliseren op de eigentijdse plannen en hoe vanuit die bevindingen onderzoek, beheer en conserveren kunnen worden aangepakt. Geïllustreerd.

3515. MILIS L., *Jacques d'Artevelde (vers 1290-1345)*, in *Septentrion*, XXXV, (2006), nr. 4, p. 36-37. In een bijdrage over *Statues de mémoire*, een korte beschouwing over het standbeeld op de Vrijdagmarkt en over het leven van de bekende Gentenaar. Tevens met een gedicht van Emile Verhaeren.

3516. MOENS J., *Het huis De Spijker aan de Pensmarkt in Gent*, in *Handelingen der Maatschappij voor Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 285-335. Neerslag van een indringende bouwhistorische studie over dit pand, vanaf de late middeleeuwen tot de 20ste eeuw. Uitgangspunt is de ontleding van de materiële sporen in situ. De vormkenmerken en intrinsieke chronologie werden vervolgens geconfronteerd met de gegevens uit geschreven bronnen en beeldmateriaal, wat in hun verwevenheid tot een unieke synthese leidt. De materiële gegevens worden aldus gekoppeld aan de menselijke geschiedenis van de plek. Geïllustreerd.

3517. NEGRONI M., *Huizenonderzoek in de schaduw der Sint-Michielskerk: een jacht, soms op goede schimmen, dan weer op slechte spoken. Van middeleeuwse handelaars tot moderne middenstanders*, in *Gandavum*, 12, (2007) nr. 1, p. 3-53. De auteur vertrekt van de fraaie Art Nouveau gevels ten noorden van het hoofdportaal van de Sint-Michielskerk, panden die dateren uit het begin van de 20ste eeuw na de sloping van een huizencomplex, dat toen in handen was van de familie Siret. Via de methodiek van het Gentse huizenonderzoek wordt de geschiedenis van het hoekcomplex gereconstrueerd waarbij eerst ieder huis afzonderlijk wordt besproken. De auteur baseert zich op archiefbronnen zoals oude bouwaanvragen, inventarissen van inboedels, notariële akten, familiedocumenten en landboeken.

3518. *Onderzoek en restauratie van het monumentaal en archeologisch erfgoed*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en*

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

Cultuurpatrimonium 2005, Gent, 2006, p. 131-203. In dit hoofdstuk van het jaarverslag 2005 schetsen de auteurs van de Dienst Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium (P. DEVOS & L. ROBYNS) de bijdrage van de provincie Oost-Vlaanderen inzake adviesverlening bij onderhoud en herstel, provinciale subsidies voor onderhouds- en conserveringswerken, evenals archeologisch onderzoek. Wat Gent betreft komen de volgende monumenten aan bod: het begijnhof Onze-Lieve-Vrouw ter Hooie aan de Lange Violettenstraat, de Heilig-Kerst- of Sint-Salvatorkerk aan de Sleepstraat, het Museum voor Schone Kunsten in het Citadelpark, het schepenhuis van gedele, een onderdeel van het Stadhuis aan de Botermarkt, de Sint-Niklaaskerk, het Executieoord in Oostakker en het gemeentehuis van Sint-Amandsberg. Geïllustreerd.

3519. PAUWELS D., *Het Ursulinenklooster met lagere school van Overpelt, een creatie van Heyacynth Martens, met kapel van kanunnik Joannes Broux*, in *Monumenten, landschappen en archeologie*, 26, (2007), nr. 4, p. 41-69. De studie van het klooster- en scholencomplex van de ursulinen in Overpelt, wordt voorafgegaan door een algemene inleiding over de kloosterorde en zijn betekenis voor het onderwijs. Ook in Gent hadden de ursulinen een klooster met school. In een bijlage worden de oudste betonnen gebouwen in België beknopt toegelicht. De betekenis van het in 1880 in Gent opgerichte bedrijf van de gebroeders F. en J. Picha wordt gesitueerd in de ontwikkeling van de vroege bouwkundige toepassingen van beton. Geïllustreerd.

3520. PIETERAERENS M., *Erfgoed en plattelandsontwikkeling*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 63-65. Duiding aan de hand van enkele Oost-Vlaamse initiatieven.

3521. POELMAN R., *Een grens met Gent: de Banierstraat*, in *Heemkundig Nieuws*, 34, (2006), nr. 4, p. 23-24. Over de straat die samen met de Engelbert Van Arenbergstraat het tracé volgt van de oude vest van het Sint-Baafsdorp.

3522. *Provinciale Architectuurprijs*, in *Jaarverslag van de Provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 296-297. De zevende editie van de provinciale Architectuurprijs, die een stimulans wil zijn voor creatieve en kwaliteitsvolle architectuur met als thema 'Verbouwen', bekroonde de verbouwing van de oorspronkelijke herberg De Reisduif tot een woning met atelier aan de Ommegangstraat in Gent. Het was een realisatie van het Gentse architectenteam Jan De Vylder, Trice Hofkens en Bert Van Boxelare. Een eervolle vermelding ging naar de verbouwing van het Nieuwpoorttheater, werk van de Dial-architects, Geert Pauwels en Bart Dehaene. Geïllustreerd.

3523. RYCKEWAERT M. & K. THEUNIS, *Het Lelijkste Land, de mythe voorbij. Stedenbouw en verstedelijking in België sinds 1945*, in *Stads-*

geschiedenis, 1, (2006), nr. 2, p. 148-168. De complexe ontstaansgeschiedenis van het bedrijventerrein en de *fermette*-verkaveling als verzelfstandigde stedelijke entiteiten, toont aan dat de huidige stedelijke realiteit als lappendeken van autonoom ontwikkelde woon- en werkzones niet zozeer het resultaat is van een functioneel zoneringsbeleid. De auteurs lichten toe hoe het gevolg is van stedelijke modellen in de naoorlogse periode. Ze beschouwen als de weerspiegeling van de "moderne stedenbouw" verenigt stedenbouw tot een op functionele zonering gebaseerde planning conform de wet op de stedenbouw van 1962. De studie toont evenwel aan hoe ze het resultaat zijn van een zoektocht naar adequate ruimtelijke modellen voor de uitbouw van de welvaartstaat in de jaren 1950-1970. Dit verstedelijkingsproces leidt tot een andere kijk op het naoorlogse Belgische landschap. Geïllustreerd.

3524. SNAUWAERT L., *Roerend kerkelijk erfgoed: van controle naar begeleiding*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 26-31. In 2005 werd de inventaris van onder meer de Onze-Lieve-Vrouw-Geboortekerk in Desteldonk en de Sint-Amanduskerk in Oostakker geactualiseerd en voorzien van digitale foto's onder leiding van de Dienst Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium van de Provincie Oost-Vlaanderen. Met afbeelding van een zilveren Antwerps chrisatorium van omstreeks 1700 uit de kerk van Desteldonk.

3525. VANDE LOOK H., *De bouwgeschiedenis der Sint-Annakerk. Een woelig verhaal van vallen en opstaan*, in *Gandavum*, 12, (2007) nr. 2, p. 31-41.

3526. VANHEE D. & J. HOORNE, *Kale-Leie Archeologische Dienst (KLAD): een gemeenschappelijk archeologisch erfgoedbeleid voor zes Oost-Vlaamse gemeenten*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 73-75. Op 5 mei 2003 werd de intergemeentelijke vereniging KLAD door de gemeenten Aalter, Deinze, Knesselare en Nevele opgericht. In 2004 trad ook Evergem tot dit samenwerkingsverband toe. De KLAD staat in voor het archeologische beheer van gemeenten ten westen van Gent. Geïllustreerd.

3527. VAN KEYMEULEN K., W. DE VUYST, M. DE WAELE & H. ROSSEAU, *Gent Morgen, 35 jaar dromen, plannen en bouwen in de stad*, (*Gent Cultuurstad v.z.w. & Dienst Stedenbouw en Ruimtelijke Planning, Stad Gent*), Gent, 2006, 96 blz. De uitgave ter gelegenheid van een gelijknamige tentoonstelling die van 18 oktober 2006 tot begin januari 2007 in de Bijlokesite plaats vond, gaat dieper in op het nut van stadsplanning. Ten opzichte van de wildgroei rezen er tegen het eind van de jaren 1960 vragen en ontstonden nieuwe initiatieven. Een duidelijk exponent van de internationale stedenbouwkundige ideeënwedstrijd 'Gent Morgen' van 1971, een initiatief van de v.z.w. Internationale Jaarbeurs der Vlaanderen. De wedstrijd leverde tal van ideeën en suggesties voor toekomstige ontwikkelingen. Het Gemeentelijk Algemeen

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

Structuurplan van 1982 en het Ruimtelijke Ontwikkelingsplan van 1993 behoren tot de jongste exponenten. Het planningsverhaal kende sindsdien een hele ontplooiing, wat de auteurs in beeld brengen aan de hand van interviews met hoofdspelers zoals C. VERMEERSCH, H. ROSSEAU, D. CLAEYS, L. JOOS en N. DEHAENE. Het verhaal wordt geïllustreerd aan de hand van talrijke ontwikkelingsprojecten, gerealiseerde ontwerpen en dromen die geen gevolg kenden. Een rijk gevuld overzicht maakt het tweede gedeelte van dit boek uit. Geïllustreerd.

3528. VAN TYGHEM F., *Het stadhuis van Gent en zijn twee 'vreemde meesters'*, in BAILLIEUL B., *Import Export. Open Monumentendag 2006*, Gent, 2006, 52 blz., p. 2-7. Over het tot stand komen van een nieuw gebouw voor de Gentse schepenen van de keure (16de eeuw) van de toonaangevende bouwmeesters Dominicus de Waghmakere en Rombaut Keldermans voor de bouw ervan. Geïllustreerd.

3529. VAN WASSENHOVE R., *Dominicanen op reis met kunst en cultuur*, in BAILLIEUL B., *Import Export. Open Monumentendag 2006*, Gent, 2006, 52 blz. Over de bouw en de architecturale kenmerken van het Gentse dominicaanenklooster en over zijn functie als uitvalsbasis voor de vele generaties dominicanen die de wereld rondtrokken als geleerden, rechters, kunstenaars, bisschoppen, enz.....Geïllustreerd.

3530. VAN WERVEKE A., *De Botermanstraat*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 191. Heruitgave van een kroniekje uit de *Gazette van Gent* van 19 juni 1921.

3531. VAN WERVEKE A., *Oudheidkundige kroniek. De onbebouwde gronden van de oude stad*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 1, p. 57-58. Heruitgave van een bijdrage in de *Gazette van Gent* van 2 januari 1922.

3532. VERSTRAETEN W., F. HOOGHE & L. ROCHTUS, *Het Kasteel van Bornem. Duizend jaar Europese geschiedenis. Deel 1. Van het ontstaan tot de komst van Pedro I Colona*, (*Jaarboek van de Vereniging voor Heemkunde in Klein-Brabant*, nr. 42), Bornem, 2007, 496 blz. Van het begin van de 11de eeuw tot 1250 liet de Vlaamse graaf het beheer van het Land van Bornem over aan de Gentse burggraven die hun sporen nalieten in de kasteelsite. In 1250 nam gravin Margaretha van Constantinopel het kasteel en de heerlijkheid terug over van burggraaf Hugo III. Via Robrecht van Karel en Yolande van Vlaanderen kwam de kasteelsite dan in handen van de grafelijke familie van Bar. Deze studie berust voornamelijk op nieuw onderzoek van geschreven bronnen uit verschillende publieke en private archieffondsen. Geïllustreerd.

3533. *Het wettelijk beschermd erfgoed*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen. Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p.

205-286. Met bijdragen van P. DEVOS en M. PIETERAERENS over de loop van de Lieve, de onderstations en een electriciteitskabine aan de Bomastraat, de Kattenberg, de Jan van Stopenberghestraat, de Kwakkelstraat en de Meulesteedsesteenweg, het Sint-Pietersstation, de woning van Maes aan de Kortedagsteeg, de Molens Goethals aan de Meersenijsstraat, de Katholieke Kring aan de Meulesteedsesteenweg, de woning Waaistraat 7-9 met afhankelijkheden, de Villa De Landsheere aan de Gaverlandstraat in Drogen, de Onze-Lieve-Vrouwekerk van de wijk Oude Bareel in Sint-Amandsberg, kastelen in Sint-Denijs-Westrem en Zwijnaarde. De bijdrage sluit af met een lijst van woningen uit het z.g. Miljoenenkwartier, die in 2005 werden voorgesteld voor bescherming als monument. Ook in andere bijdragen komen verwijzingen voor naar Gent of figuren die met Gent gelieerd zijn. Het item over de Leiemeersen in Sint-Martens-Latem belicht aspecten van het landschap ten westen van Gent. In een item met betrekking tot Sint-Laureins worden grensstenen voorgesteld. Ze dienden ter afbakening van Sint-Baafs en Sint-Pieters en het kapittel van Doornik. De grenslijn werd al in 1244 uitgestippeld. Het item over het Sint-Jozefsgesticht in Wetteren, voorgesteld door L. ROBYNS, geeft inzicht in het vroegere architecturale oeuvre van architect Adriaan Frans Bressers en zijn kunstelier, terwijl de duiding van het voormalige kasteel in dezelfde gemeente verwijst naar de banden tussen burggraaf Charles Vilain XIII (1796-1873) en architect Louis Minard. Een item over Zelzate behandelt het gemeentehuis, gerealiseerd naar een ontwerp van Geo Bontinck uit 1938. Geïllustreerd.

Kunst, cultuur

3534. ADRIAENSSSENS W., *De dynastie Wolfers. Meesters in meer dan zilver*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 1, p. 8-13. Beknopte voorstelling van de kunstenaars Wolfers naar aanleiding van de overzichtstentoonstelling die het Gentse Design Museum in 2006-2007 op touw zette. Geïllustreerd.

3535. ADRIAENSSSENS W. & R. STEEL, *De Wolfers dynastie. Van art nouveau naar art deco, (Uitgeverij Pandora)*, 2006, blz. Uitgave over de Brusselse dynastie Wolfers, meesters in zilver en andere kunstuitingen, naar aanleiding van een tentoonstelling in het Gentse Design Museum. Geïllustreerd.

3536. BUSKIRK J., N. VAN HOUT & G. STEYAERT, *Tweeluiken van Vlaamse Primitieven*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 2, 40 blz. Speciale katern naar aanleiding van een tentoonstelling in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Antwerpen. Voor het eerst sinds eeuwen werden een vijftiendertig diptieken uit de 15de en de eerste helft van de 16de eeuw verenigd. Weinig tweeluiken bleven samen en komen uit een zelfde museumcollectie. Het thema wordt in een ruimere kunsthistorische

context en met verwijzingen naar de tentoongestelde werken toegelicht. Bij de kunstenaars van wie werk aan bod komt, horen onder meer Jan van Eyck en Hugo van der Goes. De bijdrage sluit af met een overzicht van de diptieken die in België worden bewaard. Geïllustreerd.

3537. COOMANS T. & J. DE MAEYER, eds, *The Revival of Medieval Illumination. Nineteenth-Century Belgium Manuscripts and Illuminations from a European Perspective. Renaissance de l'enluminure médiévale. Manuscrits et enluminures belges du XIXe siècle et leur contexte européen*, (*Kadoc Artes*, nr. 8), Leuven, 2007, 336 blz. De middeleeuwse boekverluchting genoot een merkwaardige belangstelling in de 19de eeuw. Zo kwam het ook dat er opnieuw miniaturen werden gemaakt, in de stijl van de middeleeuwse voorgangers, maar de gehele andere context verleende hen een andere betekenis. De productie van de talrijke religieuze en civiele ateliers leverde een artistiek en technisch zeer gevarieerde productie op: zowel kunstige topstukken als producten van bedenkelijke tot matige kwaliteit. Naast goed onderlegde kunstenaars bedreven ook heel wat amateurs de boekverluchting. De versierde documenten reikten een heel ander gamma aan dan wat in de middeleeuwen gebruikelijk was. Vijftien auteurs droegen bij tot dit verzamelwerk dat een meerjarig onderzoeksproject afsluit. De auteurs onderzochten waarom de boekverluchting een ware renaissance kende. Historische, socio-culturele, ideologische en religieuze aspecten speelden een rol. Ze waren evenwel verschillend van land tot land, en verschilden ook in hun chronologische toepassingen. In de eerste fase, omstreeks 1830, was de heropleving van de boekverluchting een elitaire, romantische en prestigieuze aangelegenheid. Omstreeks 1860 was het een maatschappelijk fenomeen geworden, dat in het begin van de jaren 1890 een hoogtepunt kende. Met uitzondering van een voortleven in kloosters en eerder uitzonderlijke toepassingen, viel de teelgang samen met de Eerste Wereldoorlog. De bijdragen van het eerste gedeelte handelen over de heropleving van een traditie en onderzoeken de typologie van de 19de-eeuwse boekverluchting. In een tweede gedeelte komt het Europese perspectief aan bod: Groot-Brittannië, Frankrijk, Duitsland, Vaticaanstad, Nederland, Italië en Spanje. De laatste hoofdstukken gaan dieper in op Belgische themata, zoals het atelier van Ferdinand de Pape en het abdij-atelier van Maredret. C. DUJARDIN behandelt de bijdrage en de invloed van de Sint-Lucasscholen (1866-1923). Een index op persoonsnamen sluit dit verzamelwerk af. Uitbundig geïllustreerd.

3538. DECREUS F. & E. STYNEN, *Dansen met de schaduw van het onbewuste. Eric De Volder en theatergroep Ceremonia*, (*Academia Press*), Gent, 2007. Een studie rond fascinatie, herinnering en vaak duistere levensthemata, beschouwd rondom het oeuvre van de Gentse theatermaker Eric De Volder.

3539. DE GEEST J., *Legaten in onze musea. Vaak vergeten weldoeners*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 2, p. 14-18. Legaten vor-

men een belangrijk deel van de bekende museumcollecties. Zo hebben het Museum voor Schone Kunsten en het Design Museum in Gent veel te danken aan het mecenaat van textielindustriële Fernand Scribe. Dit legaat wordt in de bijdrage in een ruimer perspectief gesitueerd. Geïllustreerd.

3540. DE GRAUWE L., *Waar precies logeerden de Mozarts te Gent in 1765?*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 321–324. Overzicht van de publicaties over de tournee van Mozart en de passage in Gent op 4 en 5 september 1751. De auteur probeert de verwarring over de correcte verblijfplaats te Gent van de familie Mozart op te helderen.

3541. DELTOUR-LEVIE C., *België op opticaprenten 18de-19de eeuw*, Brussel, 2006, 80 blz. Publicatie bij een tijdelijke tentoonstelling rond de verzamelingen van de Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis over het fenomeen van de opticaprenten, al dan niet ingekleurde gravures bedoeld om bekeken te worden in een optica of 'kijkkast'. Allerhande onderwerpen konden aan bod komen, maar de populairste waren de stadsgezichten. De auteur maakt een reis doorheen België aan de hand van deze prenten, tevens het overzicht van de prenten over Gent. Geïllustreerd.

3542. DE MAERE J., *Vlaamse kunst in Transsylvanië. Het Brukenthal Museum in Sibiu/Hermannstadt*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 4, themakatern, 40 blz. Sibiu, culturele hoofdstad in 2007, bood de gelegenheid om dieper in te gaan op de collectie die baron Samuel von Brukenthal (1721-1803), ambtenaar in dienst van de Weense hofkanselarij, er in zijn immense huis wist te verzamelen. De collectie omvatte 16 000 zeldzame boeken, mineralen, munten, beeldhouwwerk, 800 gravures en 1200 schilderijen. De thematische bijdrage omvat verscheidene hoofdstukken. Bijzonder betekenisvol voor Gent in de late middeleeuwen zijn de overzichten gewijd aan de miniatuurkunst en aan de Vlaamse Kunst. Bij de vertegenwoordigde *Fiamingi* zit ook werk van onder meer Jan van Eyck en Hans Memling. Een aantal geïllustreerde handschriften zijn in de context van de Gents-Brugse 'verluchtingschool' te situeren. Geïllustreerd.

3543. DEQUEKER J., *De kunstenaar en de dokter. Anders kijken naar schilderijen, (Davidsfonds)*, Leuven, 2007. Een geneesheer kan anders of antropologisch kijken naar schilderijen en via de afgebeelde personages het menselijke zijn in vroegere tijden proberen te ontdekken. Het werk is opgebouwd rond een aantal gekozen themata zoals diagnose, definitie van de kwaal, vergelijking met kennis uit andere bronnen. Geïllustreerd.

3544. DE RYNCK P., *Museum voor Schone Kunsten, Gent, (Ludion-gids)*, Gent, 2007, 128 blz. In 1798 werd in Gent een Musée du Département de l'Escaut opgericht. In 1802 opende dit museum zijn deuren en kon men in de oorspronkelijke locatie, de Gentse Sint-Pieterskerk, een collectie van zowat

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

220 werken bewonderen. In 1860 vond de eerste aankoop van een werk van een oude meester plaats. De ontwikkeling van de collectie, mede dank zij het mecenaat en de Vrienden van het Museum, bepaalde de groei van het Museum dat begin 20ste eeuw naar een specifiek nieuw opgetrokken museumgebouw verhuisde. Na de grondige renovatie van dit gebouw in 2004-2007 gaat de museumcollectie een nieuwe fase in zijn bestaan tegemoet. Deze nieuwe museumgids ondersteunde de heropening. Ook in het Frans en het Engels uitgegeven. Geïllustreerd.

3545. DE SMET J., e.a., *Restauratie van twee 16de-eeuwse panelen*, in *Museumkrant Museum voor Schone Kunsten Gent*, 18, (2007), nr. 2, s.p. Twee monumentale schilderijen uit de collectie van het Museum voor Schone Kunsten, met name De Calvarieberg van Maarten van Heemskerck en Het Laatste Oordeel van Raphael van Coxië, ondergingen een grondige conservatie- en restauratiebehandeling door de Stichting Restauratie Atelier Limburg in Maastricht. Dit leidde ook tot nieuwe, technische bevindingen over beide werken. Geïllustreerd.

3546. DESPLENTER Y., *Een souter als souvenir. Over de nadagen van de oudste Middelnederlandse psaltervertaling*, in *MADOC*, 20, (2006), nr. 3, p. 130-138. De auteur beschrijft een psalter, vervaardigd in 1480 in opdracht van de Gentse edelvrouw Anthonine van Massemen. Het is vermoedelijk een werk van Gentse makelei met een zeer rijke versiering en opgemaakt in het Middelnederlands. De tekst is gebaseerd op een veel oudere voorbeeldtekst, waarschijnlijk bewaard in een Gentse religieuze gemeenschap. De auteur komt tot de vaststelling dat het psalter van Anthonine vermoedelijk meer een rijkversierde curiositeit was dan dat het als attribuut in haar gebedsleven functioneerde.

3547. DEVROE A., *Springlevend in de Wunderkammer. Wonderlycke dieren op papier in de tijd van Plantin*, in *Openbaar kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007), nr. 2, p. 8-12. Een tentoonstelling in het prentenkabinet van het Antwerpse Museum Plantin-Moretus geeft enkele boeiende toelichtingen die algemeen voor het ontstaan van vroegere rariteitenkabinetten van toepassing zijn. Geïllustreerd.

3548. DE ZUTTER J., *Cartes de Suisses. Een geheugenpaleis over de muziek in Vlaanderen in Mozarts tijd*, Gent, 2006, 128 blz. Publicatie bij de gelijknamige tentoonstelling, georganiseerd in het hotel d'Hane-Steenhuysse, in het kader van het Mozartjaar. Dat Gent participeert aan die groots opgezette hulde dankt de stad aan een tweedaags verblijf alhier van het wonderkind. De reiserfaringen van Mozart zijn het vertrekpunt om een overzicht te schetsen van het ongemeen rijke en weinig bekende muzikale leven tijdens de 18de eeuw in onze stad. Net als een geheugenpaleis, is deze tentoonstelling opgebouwd als een lange suite van kamers die ons alle aspecten van het muzikale erfgoed

uit die periode leren kennen: de muziek aan het hof, muziek voor adel en burgerij, muziek voor de kerk, volksmuziek. Geïllustreerd.

3549. HAND J.O., C. METZGER & R. SPRONK, *Prayers and portraits. Unfolding the Netherlandisch Diptych*, (Yale University Press), Washington e.a., 2006, 339 blz. Uitvoerige studie over diptieken van zogenoemde Vlaamse primitieven naar aanleiding van een reizende tentoonstelling die onder meer in het Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen werd opgebouwd. Met verwijzingen naar Gent en met onder andere toelichtingen over werk van Jan van Eyck, Hugo van der Goes en andere laatmiddeleeuwse tijdgenoten. Geïllustreerd.

3550. HAUTEKEETE A.M., e.a., *Blinde muren. Kunstintegraties in de publieke ruimte*, (Stad Gent, Dienst Kunsten), Gent, 2007, 40 blz. In 2004 ging de Stad Gent over tot een eerste open oproep in het kader van het project *Blinde Muren*, een realisatie die kadert in een langetermijnvisie op kunst in de publieke ruimte. De gerealiseerde projecten worden uitgebreid voorgesteld: *Yellow Submarine* van Emilio López-Menchero aan de Trekweg in Mariakerke, *Mur à l'emporte-pièce* van Michel François aan de Jongenstragel, *Sluit je ogen/verbeeld je kunst* van Jan Christensen aan de Papegaaistraat, *Ergens is het beter* van Loek Grootjans aan de Sint-Michielsstraat en het toen nog niet gerealiseerde werk van Michael Lin aan de Pierre De Geysterstraat. Geïllustreerd.

3551. HUYS J., *Gent en de muziek*, in *Clocke Roeland. Nieuws van de Gentse beiaardkring*, (2006), nr. 10, p. 6-9. Korte schets over muziekpraktijk in de Sint-Baafskathedraal en de Sint-Veerlekerk, in de 15de en de 16de eeuw, met onder meer verwijzing naar de in Gent geboren Jacob Obrecht.

3552. *Inventaire archeologique – fiche n° 154*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 2, p. 77-78. Heruitgave van een fiche, opgesteld door E. LACQUET in de rubriek “Schilderijen – Oudheidkundig Museum, n° 850 – XVIe eeuw” over de Cartouche van de Vrije Schippers.

3553. *Inventaire Archéologique – fiche n° 157*, in *Ghendtsche-Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 149. Heruitgave van een fiche, opgesteld door J. CASIER in de rubriek “Beeldhouwwerken– Sint-Salvatorkerk – XVIIe eeuw (1607)” over de *Graflegging van Christus*.

3554. *Inventaire Archéologique – fiche n° 158*, in *Ghendtsche-Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 209-210. Heruitgave van een fiche, opgesteld door A. HEINS in de rubriek “Beeldhouwwerken– Museum van Stenen Voorwerpen in de ruïnes van Sint-Baafs – XVIIe eeuw (?)” over een *Leeuw een wapenschild vasthoudend*.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3555. JACOBS K. (red.), *Hugo Claus, Roger Raveel. Brieven 1947-1962, (Ludion)*, Gent, 2007, 320 blz. De brieven tussen beide kunstenaars geven een inzicht in hun eigen artistieke zoektocht en de manier waarop ze een plaats zochten tussen andere kunstenaars met wie zij contacten onderhielden. In ruimer perspectief getuigt deze correspondentie van het artistieke forum in de naoorlogse tijd. Geïllustreerd.

3556. JONCKHEERE K., “*Een zeedig uijterlijk, en een fijn mans ijthangbordt, is het merk van een modern vroom konstkoper*” *Jacob Campo Weyerman over de kunsthandel*, in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 75-90. Het artikel van Jonckheere pikt in op de bronnenpublicatie van E. DUVERGER in verband met de kunsthandel van Francisco-Jacomo van den Berghe en Gillis van der Vennen tussen Gent, Frankrijk en Holland. Beide kunsthandelaars kwamen ook voor in een door de auteur bestudeerde bron, met name een manuscript voor een boekje over de kunsthandel uitgegeven door Jacob Campo Weyerman, de enige contemporaine, verhalende bron over de kunsthandel in de eerste helft van de 18de eeuw. Weyerman beschrijft de dagdagelijkse activiteiten van de kunsthandelaar, informatie die geen enkele veilingcatalogus kan bieden, wat deze bron uniek maakt.

3557. MORTELMANS H., *Een vergeten monument voor Edward Anseele, in Brood en Rozen*, (2006), nr. 4, p. 59-65. In het Kunstencentrum Vooruit wordt een ontwerp voor het monument van Edward Anseele bewaard, gemaakt door de huiskunstenaar van de SM Vooruit, Jules Van Biesbroeck. De jury koos echter het beeld gemaakt door Jozef Cantré, wat bij Van Biesbroeck zeer negatief onthaald werd. Hij sprak zelfs van een complot tegen hem. De auteur bekijkt wie de juryleden waren.

3558. NYS L., *Bedelaars met prestige. Verenigingen van museumvrienden in België, 1860-1914*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 120, (2007), nr. 3, p. 288-303. In de 19de eeuw werden in België en ook elders de eerste vriendenverenigingen van musea opgericht. België lijkt nogal vooruit te hebben gelopen op de andere Europese landen. In dit artikel wordt een algemeen portret getekend van de Belgische museumvrienden voor 1914: ontstaan, opzet, organisatie, werking en ledenbestanden. De historiografie heeft steeds gefocust op de rol van collectieve mecenas van deze verenigingen die door hun schenkingen de museumcollecties aanzienlijk vergrootten. Toch waren zij ook op andere vlakken actief zoals de relatie tussen musea en publiek. Met aandacht voor het Gentse Museum voor Schone Kunsten. Geïllustreerd.

3559. NYS W. (red.), *Zilver uit Antwerpen, (Sterckshof Studies, nr. 31)*, Antwerpen, 2006, 319 blz. Deze viertalige uitgave begeleidde een gelijknamige tentoonstelling die in het Zilvermuseum Sterckshof van de Provincie Antwerpen was opgebouwd van 1 oktober 2006 tot 7 januari 2007. De ten-

toonstelling beogde een overzicht te geven van het zilver dat in de Antwerpse musea en andere openbare instellingen bewaard wordt. In totaal werden er 295 objecten geselecteerd, die nader konden worden onderzocht. De inventaris heeft ook de bedoeling een basis te vormen voor een gecoördineerd verzamelbeleid en een instrumentarium te zijn om collectiemobiliteit te realiseren. Een inleidend hoofdstuk gaat nader in op het ontstaan van de zilvercollecties. Dan volgt de eigenlijke catalogus van de objecten die elk worden geïdentificeerd, beschreven en afgebeeld. Onder nummer 13 komt een in Doornik vervaardigde tafelfontein uit de tweede helft van de 14de eeuw aan bod. Het stuk uit de verzameling Mayer van den Bergh zou afkomstig zijn uit Gent. Arthur Verhaegen die dit sinds 1884 in zijn bezit had, verkocht het in 1892 aan het vermelde museum. Als verdere herkomst in Gent vermeldt men *dans le jardin des frères mineurs*, nabij een residentie van de graven van Vlaanderen. Of het stuk afkomstig is uit het Hof van Posteerne zou nader moeten worden onderzocht. Het boekwerk sluit af met een overzicht van de meestertekens, een index en een uitgebreide bibliografie.

3560. OOSTERWIJK S., *Kadavers, wormen, padden en dubbeldekkers. Transi-monumenten in Noord-Europa*, in *MADOC*, 20, (2006), nr. 3, p. 146 – 157. Hoewel middeleeuwse grafmonumenten meestal een geïdealiseerd statusbeeld weergaven van de overledene, ontstond toch op het einde van de 14de eeuw het zogenaamde transi-monument, waarbij de dode wordt weergegeven in een staat van verregaande ontbinding, compleet met wormen en ander ongedierte. De auteur geeft een overzicht van de verspreiding van die monumenten en analyseert de betekenis ervan. Verwijzingen naar de monumenten van Hubert van Eyck en Joos van Troyes in Gent.

3561. PIL E. & L. PIL, *Amédée Cortier. Het merg van de kleur. Abstracte werken 1961-1976*, (*Ludion*), Gent, 2007, 240 blz. In dit werk gaan de auteurs uitgebreid in op het oeuvre van schilder Amédée Cortier, vooral bekend om de constructieve, kubistisch geïnspireerde en abstracte doeken met een intens coloriet. Geïllustreerd.

3562. POULAIN N., *De Belgische wandtapijten op de wereldtentoonstellingen tijdens het Interbellum, in het bijzonder te Parijs in 1937 en te New York in 1939*, in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 221-254. Het einde van het Ancien Régime werd de doodsteek voor de eens zo bloeiende Vlaamse wandtapijtkunst. Pas in de tweede helft van de 19de eeuw werd een poging ondernomen om deze Vlaamse kunsttak opnieuw leven in te blazen. Met een opsomming van de verschillende ateliers die actief waren in die periode, waaronder Gaston Woedstad die in 1909 in Gent de eerste studio voor textielkunst van België oprichtte en die onafhankelijk werkte van een weverij.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3563. RAU D., *Museum voor Schone Kunsten Gent. Een nieuw leven voor een tweehonderdjarige*, in *Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen*, 45, (2007) nr. 2, p. 26-30. Eind mei 2007 heropende het Museum voor Schone Kunsten in het Citadelpark nadat het enkele jaren voor restauratie en renovatie was gesloten. Het Gentse museum was in 1798 opgericht en is één van de belangrijkste kunstmusea van ons land. Het gebouw in het Citadelpark was specifiek voor de museumfunctie opgetrokken. Daar opende het museum zijn deuren in 1902. Geïllustreerd.

3564. RAUX S., *Résistance ou tolérance: les réactions spécifiques des villes de Lille et de Gand face aux stratégies des peintres-marchands d'Anvers sur le marché de la peinture au XVIIe siècle*, in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 255-276. Zowel in Lille (Rijsel) als in Gent bracht de ontwikkeling van de kunsthandel strenge reglementeringen teweeg die er op gericht waren deze handel te beperken tot welomlijnde beroepscategorieën. In de praktijk werd dat aldus het voorrecht van de schilderscorporaties, een voorrecht dat angstvallig verdedigd werd. Met de explosie van de kunsthandel in de 17de eeuw kwamen nochtans vernuftige constructies tot stand om die beperkingen te omzeilen. Het artikel is gewijd aan enkele van deze omzeilingen en toont aan dat Gent en Lille anders reageerden op deze uitdagingen.

3565. ROELSTRAETE D. & F. LESAGE, *Hans Vandekerckhove. My head is my only home, (Ludion)*, Gent, 2007, 160 blz. De symbolische schilderkunst van Hans Vandekerckhove, aan wie het Gentse Museum voor Actuele Kunst of SMAK een tentoonstelling wijdde, bekleedt een eigen plaats in de hedendaagse kunstscène. Deze publicatie gaat dieper in op het oeuvre van Vandekerckhove. Er verschenen ook een Engelse en een Spaanse uitgave. Geïllustreerd.

3566. ROOSE P., *Een glans- en klankrijk patrimonium: muzikaal erfgoed in Vlaanderen*, in *Vlaams Instituut voor het Onroerend Erfgoed. Een nieuw perspectief voor erfgoedonderzoek*, Brussel, 2006, p. 99-100. Met verwijzing naar het orgel in de kerk van Sint-Antonius Abt in Meulestede, een werk van P. van Peteghem uit 1834. Geïllustreerd.

3567. TAYMANS H., *De penningen van de Academie voor Schone Kunsten te Gent van 1748 tot 1830*, in *Europees Genootschap voor Munt- en Penningkunde. Koninklijke Vereniging, Jaarboek 2006*, p. 185-236. In de periode die hier bestudeerd wordt, kende de Gentse Academie twee soorten prijspenningen: medailles voor de beste leerlingen en medailles voor de winnaars van de Salons die sinds 1792 werden georganiseerd. Geïllustreerd.

3568. T'SJOEN Y., *Richard Minne. Verzameld Werk, (Uitgeverij G. A. van Ooischoot)*, Amsterdam, 2006, 364 blz. In dit werk worden voor het eerst het

proza en de poëzie van de eigenzinnige Richard Minne (1891-1965) samengebracht.

3569. URBACH S., *Joos van Gent and Giovanni Santi revisited. A case Study on a "fiamminghismo" in Italian Painting* in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 375-407. Over de mogelijke beïnvloeding van Giovanni Santi, vader van de beroemde Rafaello Santi, door de noordelijke stijl van Justus van Gent in het thema van de Christus van Smarten.

3570. VAN DAMME G., *Boeck der vermaerde schilders van Ghendt*, (v.z.w. *De Trap*), Gent, 2007, 175 blz. De uitgave is bedoeld als een handleiding bij de Gentse schilderkunst tot 1860. Geïllustreerd.

3571. VANDE CASTEELE L., *Kunstschilderes Cécile de Laval (1821-1908) en haar familie* in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 431-449. Over de kunstschilderes Cécile de Laval is zeer weinig bekend. Zij komt niet voor in kunstlexica, wordt niet vermeld in de leerlingenlijsten van de Academie of in de catalogi van de driejaarlijkse salons. De auteur poogt de kunstenares en haar omgeving nader te identificeren via archief- en literatuuronderzoek.

3572. VAN DEN KERKHOVE A., *Bijdrage tot de geschiedenis van de Gentse nering van de tinnegieters en loodgieters. Enkele gegevens over tinnegieters uit de corporatieve periode*, in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. 457-530. Dit artikel is het resultaat van een kritisch onderzoek van een lijst van namen van tingieters die voorkomen in een aantal bronnen van het Stadsarchief Gent, in 1935 door Julien Boes opgenomen in zijn artikel over de tinnenpotgieterij te Gent. De auteur toetst de lijst van Boes aan de bronnen zelf en voegde er in de loop der jaren nog een aantal gegevens aan toe. Deze lijst vormt de bouwsteen tot een geschiedenis van het Gentse tin, geschiedenis die evenwel nog moet geschreven worden.

3573. VANDEVOORDE H., *Latems leven*, Antwerpen, (2007), 275 blz. Karel Van de Woestijne verbleef geregeld in Sint-Martens-Latem tussen 1900 en 1906. Het dorp was voor hem van grote betekenis door de natuur en de vrienden-kunstenars. *Het vader-huis* werd voor een groot deel daar geschreven. De publicatie telt zes bijdragen die het leven en werk van Van de Woestijne in Latem behandelen, waaronder een overzicht van de tijd die hij daar doorbracht, de pijnlijkste en de mooiste momenten, ontstaans- of drukgeschiedenissen van zijn dichtbundels en facsimile's van de handschriften in verband met *Het vader-huis* die momenteel door het Letterenhuis worden bewaard. Geïllustreerd.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3574. VAN DIENDEREN A., J. JANSSENS & K. SMITS, *Tracks. Artistieke praktijk in een diverse samenleving, (EPO)*, Berchem, 2007, 331 blz. Tracks onderzocht hoe kunstenaars en culturele werkers in Vlaanderen en Brussel omgaan met diversiteit. Via verhalen en getuigenissen biedt deze publicatie een subtiele inzage in interculturele competenties binnen de hedendaagse artistieke praktijk. Bij de verhalen over castings en interacties op de werkvloer volgden de auteurs de voorbereidingen van VSPRS, een dansproductie van choreograaf Alain Platel met Les Ballets C de la B. Geïllustreerd.

3575. VANHOUT N., *Vlaamse primitieven. De mooiste tweeluiken, (Ludion)*, Gent, 2007, 112 blz. Uitgave naar aanleiding van een gelijknamige tentoonstelling in het Museum voor Schone Kunsten van Antwerpen. Met onder meer werk van Jan van Eyck en Hugo van der Goes. Geïllustreerd.

3576. VANLANDSCHOOT R., *Vlaanderen, de Vlaamse beweging en Frederik van Eeden (1918-1922)*, in *Wetenschappelijke Tijdingen*, LXV, (2006), nr. 4, p. 271-300. Het was het streefdoel van Frederik van Eeden meer tot de moderne periode te behoren dan tot de romantische waaruit hij qua traditie afkomstig was. Op het einde van zijn leven zocht hij aansluiting bij de katholieke kerk. Op ditzelfde moment worstelden ook een aantal Vlaamse intellectuelen met een tweestrijd tussen religieuze traditie en seculiere revolutionaire ideeën. De auteur analyseert deze evolutie in Vlaanderen en tijdens de levensloop van Van Eeden aan de hand van de correspondentie tussen de Vlaams-nationalistische leider Cyriel Verschaeve en de jonge Gentse activist Reinier Ysabie.

3577. VERMEIREN G., D. ROELSTRAETE & M. ALBORES GLEASON, *Luc Tuymans I Don't Get It, (Ludion)*, Gent, 2007, 200 blz. Deze uitgave belicht het oeuvre van schilder Luc Tuymans en situeert zijn schilderijen ten opzichte van het hedendaagse kunstforum. Themata die onder meer aan bod komen zijn de esthetica van het geheugen, Tuymans' fascinaties en zijn werkmethoden. Geïllustreerd.

Materiële cultuur

3578. ACKE B., M.C. LALEMAN & G. STOOPS, *Mobiliteit van mensen, grondstoffen, technieken en kennis: het Hollandse porselein in het 17de-eeuwse Gent*, in *Import Export, (Open Monumentendag)*, Gent, 2006, p. 36-45.

3579. BAILLIEUL B., *Het pottenbakkersatelier Maes Gent, (Interbellum-cahier, nr. 15)*, Gent, 2006, 50 blz. Geïllustreerd.

3580. BASTIAENS J. & A. ERVYNCK, *Fruit uit de bodem: het archeologisch onderzoek van soorten en variëteiten*, in *Handelingen der Maatschappij*

voor *Geschiedenis en Oudheidkunde te Gent*, (2006), nr. LX, p. 145-151. In aansluiting bij het onderzoek van D. Lievois over fruitteelt, fruithandel en fruitconsumptie op basis van geschreven bronnen voor Gent in de periode 1357-1542 gaan de auteurs na welke bijdrage het onderzoek van de materiële bronnen kan aanreiken, hoe 'archeologisch fruit' kan worden gevonden en onderzocht. Geïllustreerd.

3581. BEECKMANS L., *Gent. Destelbergen-Heusden. Gentse munten uit de late 16de eeuw*, (Erfgoedmemo, nr. 21), Gent, 2006.

3582. HEINS A., *Leeuw een wapenschild vasthoudend*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 209-210. Vertaalde heruitgave van een steekkaart die in de *Inventaire archéologique* van 4 december 1899 werd uitgegeven. Het gaat om een 17de-eeuwse stenen sculptuur uit de archeologische verzameling van de Sint-Baafsabdij. Geïllustreerd.

3583. HUYGHE J., *Gent. Chinees porselein uit Sint-Pieters*, (Erfgoedmemo, nr. 22), Gent, 2006.

3584. OSSIEUR E., *De brandemmers van 1640*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 1, p. 39-43. De 305 lederen emmers die de Stad Gent in 1640 aankocht in het kader van de brandbestrijding vormt de aanleiding om dit materiële gegeven uit te diepen. De beschrijving van dergelijke emmers is mogelijk via de twee exemplaren die nog bewaard worden in het Huis van Alijn. Geïllustreerd.

3585. VANHEE D. & J. HOORNE, *Lovendegem. Vergeten (graf)relicten nabij de Sint-Martinuskerk*, in *Jaarverslag van de provincie Oost-Vlaanderen, Monumentenzorg en Cultuurpatrimonium 2005*, Gent, 2006, p. 177-179. Een archeologische controle nabij de Sint-Martinuskerk in het centrum van Lovendegem bracht de grafkelder aan het licht waarin Charles van Vaernewyck, zijn beide echtgenoten en hun kinderen werden bijgezet. De zinken kist van de tweede echtgenote, Josephine de Baillet, leerde dat zij op 13 april 1866 in Gent overleed. De Gentse familie Van Vaernewyck bewoonde ook het kasteel Diepenbroeck in Lovendegem. Geïllustreerd.

3586. VOET P., *De eeuwigheid van trompetten en trompetters. Ontstaan en evolutie*, Wormerveer, 2006, 128 blz. De auteur probeert de leemte in de Nederlandstalige literatuur over de geschiedenis van de koperen blaasinstrumenten in te vullen. Hij overloopt de bestaansgeschiedenis van die instrumentengroep vanaf de prehistorie tot omstreeks 1800. Vooral de Baroktijd mag volgens de auteur beschouwd worden als een gouden eeuw voor de trompet. Bovendien schetst hij de geschiedenis van de stadstrompetters, met de nadruk op de Gentse situatie. Geïllustreerd.

Heemkunde, volkskunde, genealogie

3587. BOMBAY J., *Tempeliers in Drongen?*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 119-128. Over sagen die door Drongenaars over de tempeliers in Drongen en omgeving werden verteld. Gebaseerd op de enquête Theo Penneman over sagenonderzoek en de enquête van L. K. CUMPS over tempeliers in Vlaanderen.

3588. BRACKE L., *100 jaar geleden. Wat gebeurde in Drongen in 1907*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 19-34. Op basis van krantenberichten in de Gazette van Gent, Nieuws-, Handels- en Annoncenblad en Beurzen-Courant.

3589. BUYSSE K. & DEKEYSER, *Vijftig jaar parochie Christus Koning Gent 1956-2000*, Gent, 2007, 120 blz. Geschiedkundige nota's en herinneringen aan deze stadswijk, gelegen tussen de stad en Zwijnaarde. Geïllustreerd.

3590. CALLEBAUT N., *De Sint-Eligiusparochie te Gentbrugge*, in *Land van Rode*, 35, (2007), nr. 137, p. 6-11.

3591. CALLEBAUT N., *De Sint-Eligiusparochie op eigen benen!*, in *Land van Rode*, 35, (2007), nr. 138, p. 34-36. Over de groei van Sint-Eligius als parochie.

3592. CASSIMAN P., *Drongense priesters en kloosterlingen in de 19de en 20ste eeuw*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), Jaarboek, p. 35-76. Overzicht van de priesters en religieuzen die tijdens de 19de en 20ste eeuw in Drongen geboren zijn of er verbleven. Gebaseerd op het *Repertorium van de priesters van het bisdom Gent tijdens de 19de en 20ste eeuw*.

3593. CASSIMAN P., *Herbergier(ster)s in Baarle*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), Jaarboek p. 129-138. Overzicht van de herbergen vanaf de aanhechting in 1805 van Baarle op de linkeroever van de Leie bij Drongen.

3594. COLLUMBIEN H., *Gentse Memoriedagen: 15-16-17-18-19 augustus*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 324-335.

3595. COLLUMBIEN H., *Gentse Memoriedagen: 20- 21-22 augustus*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 381-391.

3596. COLLUMBIEN H., *Gentse memoriedagen: 23-24-25-26 augustus*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 1, p. 44-56.

3597. COLLUMBIEN, H., *Gentse memoriedagen: 27-28-29 augustus*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 2, p. 105-116.

3598. COLLUMBIEN H., *Gentse memoriedagen: 30-31 augustus-1-2 september*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 173-186.

3599. COLLUMBIEN, H., *Gentse memoriedagen: 3-4-5-6 september*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 239-250.

3600. DE BAETS A., *Verkoop van herberg "Den Hert" te Gentbrugge*, in *Land van Rode*, 34, (2006), nr. 4, p. 123-124. Uitgave van de verkoopakte van de vernoemde herberg (1662) in de 'wettelijke passeringen' van Gentbrugge.

3601. DE CLEENE M. & J. P. L. DE KEERSMAEKER, *Over de ontwikkeling van de legenden en de hedendaagse gebruiken van gewijd brood rond Sint-Hubertus (655-727)*, in *Van Mensen en Dingen*, V, (2007), nr. 2, p. 83-134. Over Sint-Hubertus, laatste bisschop van Tongeren en eerste bisschop van Luik, aanbeden als patroon der jagers en bijzondere beschermer tegen razernij. Hij werd een belangrijke heilige tot ver buiten de Ardennen. Ook te Gent vindt men een broederschap van Sint-Hubertus in het Vleeshuis. Verder over de hagiografieën en de mirakelverzamelingen, over de abdij, over de legende, over de voorgangers, over de rol als beschermer tegen razernij en de uitstraling van Saint-Hubert als bedevaartsoord.

3602. DE KEUKELEIRE E., *Sint-Pieters-Buiten in de ban van de misdaad. Inbraken, geweld, roofmoorden, passionele drama's, ook destijds de keerzijde van de samenleving. Voor u verzameld uit 31.600 edities van de "Gazette van Gent"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 367-377.

3603. DE MULDER W., *Land en gezicht in Vlaanderen 1960-2000*, (Roularta Bodes), Roeselare (2007?), blz. Met beelden van Gent. Geïllustreerd.

3604. DENEWET L., *De eerste poldermolen stond in Drongen*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 145-164. In Nederland is men doorgaans de mening toegedaan dat de windgedreven ontwateringsmolens een Hollandse uitvinding zouden zijn uit 1407. De auteur wijst er in deze bijdrage op dat reeds een vermelding in originele akten van 1316 voorkomt van een vennemolen in de Bourgoyenmeersen bij de Leie op de grens van Drongen en Gent.

3605. DE SCHEPPER A., *In en om Sint-Amandus*, Gent, 2007, 60 blz. Herinneringen aan de school, het Sint-Amandusinstituut aan de Oude Houtlei. Geïllustreerd.

3606. DE SCHRYVER X., *Gezochte personen in het jaar 1821*, in *Gentse Cadenas*, 26, (2007), nr. 2, p. 11-15. Overgenomen uit de *Mémorial Administratif* van de provincie Oost-Vlaanderen van 1821.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3607. DE SCHRYVER X., *Wapenvergunning afgeleverd tijdens het jaar 1818 door de provincie Oost-Vlaanderen*, in *Gentse Cadenas*, 26, (2007), nr. 1, p. 6-10. Weergave van een lijst verschenen in de *Mémorial Administratif* van de provincie Oost-Vlaanderen, die de mogelijkheid biedt aan de genealoog om het beroep, de woonplaats en de datum van de vergunning terug te vinden van de kandidaten.

3608. DEVRIESE L., *Griezelen bij de Griete onder de Gentse Karnemelkbrug*, in *Van mensen & dingen*, V, (2007), nr. 1, p. 38-47. Twee verschillende versies van een watergeestverhaal en van een heksengeschiedenis die zich afspelen bij Sint-Jacobs, aan het begin van de Steendam, waar destijds de Karnemelkbrug over een nu gedempte oude Leiearm liep.

3609. DEVRIESE L., *Watergebonden plaatsnamen in het middeleeuwse Gent: een alfabet*, in *Gandavum*, 11, (2006) nr. 4, p. 13-21.

3610. DE VUYST J., *De heilige Livinus: van edelman tot martelaar*, in *Land van Rode*, 35, (2007), nr. 137, p. 21-26.

3611. DHANENS P., *Waar lag het Farman-plein te Gent?*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 336-338.

3612. DONCHE P., *Afstamming, herkomst, signalement en leeftijd van de compagnie Zuid-Nederlandse soldaten in het fort Philippine*, in *Vlaamse Stam*, 43, (2007), nr. 3, p. 234-252.

3613. DUQUET F., *De Sint-Lievensfeesten 2007 te Houtem*, in *Land van Rode*, 35, (2007), nr. 138, p. 49-53. Over de Livinusfeesten die plaatsvinden om de vijftig jaar, die gebaseerd zijn op de Livinuslegende en hun oorsprong vinden in de Gentse bedevaarten die gedurende vijfhonderd jaar plaatsvonden.

3614. EVRARD A.K., *Binnen enkele jaren...*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 229-230. Over de Vrede van Gent en de Meerhem-site.

3615. EVRARD A.K., *En wie werd nu "de grootste Gentse prof"?*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 2, p. 101-104. Bij dit volkse media-evenement viel de keuze op Jozef Guislain (1797-1860), Gentse hoogleraar, vooral bekend als arts en psychiater. Geïllustreerd.

3616. GAUBLomme D., *Het Losgeld, (Stad Gent, Kunsthal Sint-Pietersabdij)*, Gent, 2007, 53 blz. Tweede stripverhaal rond de figuur van Alison, in oorsprong een monnik van de Sint-Pietersabdij aan het eind van de 18de eeuw, toen de abdij in de Franse tijd werd opgeheven. Geïllustreerd.

3617. GEERS G., *Het Gentse politiekorps tijdens de Tweede Wereldoorlog (deel 2)*, in *Jaarboek De Oost-Oudburg*, XLIII, 2006, p. 52-172. Over de ontstaansgeschiedenis en de werking van de stedelijke opleidingsschool voor lager politiepersoneel, die gedurende de Duitse bezetting werd opgericht. De auteur probeert ook na te gaan in welke mate collaboratiebewegingen infiltrerden op politiegebied. Hij bekijkt hoe Groot-Gent tot stand kwam en welke de gevolgen waren voor de politie. Ook het aansluiten van de politie bij weerstandsorganisaties is interessant studiemateriaal.

3618. GOOSSENS L. & B. BEGHYN, *De familie de Tenremonde. Een genealogische benadering*, Gent, (2007), 190 blz. Genealogische studie van de Heren van Dendermonde en verbinding met het geslacht van de Tenremonde. Geïllustreerd.

3619. HERTELEER W., *25 jaar Heemkundige Kring Dronghine*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 7-12.

3620. HUYS P., *Molenstenen gestapeld op het kerkhof van de Gentse Sint-Niklaaskerk (1625/'26)*, in *Molenecho's*, 34, (2006), nr. 4, p. 277. Over het verhandelen van molenstenen in de Gentse binnenhaven en het stokeren ervan op het kerkhof van de Sint-Niklaaskerk.

3621. KLUYSKENS P., *De draak*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 5, p. 317-320. Enkele bedenkingen die de auteur zestig jaar geleden formuleerde over de oorsprong van de draak en de legende die eraan gekoppeld is.

3622. KLUYSKENS P., *Gent en de Engelsen*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 3, p. 150-163. Heruitgave van een bijdrage uit de jaren 1970.

3623. KLUYSKENS P., *Gent en de Engelsen (vervolg)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 198-208. Postume (her)uitgave van een schets over Gent in de tijd van Filips van Artevelde.

3624. LEVIS E., *'Gentsch spant de kruune. Uuk in't puppenspel*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 56, p. 346-354, in 36, (2007), nr. 1, p. 2-11 en in nr. 2 p. 62-76. Over de invloed van theater en vooral van het volkse theater op het Gentse dialect op het einde van de 19de eeuw.

3625. MAES A., *Meer dan een naam: Een laan voor Johannes Hartmann in Sint-Amandsberg*, in *Heemkundig Nieuws*, 35, (2007), nr. 3, p. 2-9. Over een telg van de Deense componistendynastie Hartmann, die neerstreek in Sint-Amandsberg en er een bloemisterij opstartte die uiteindelijk tot de grootste van Gent ging behoren.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3626. MATTENS D., *Ketshage, tegenwoordig een straatnaam*, in *Heemkundig Nieuws*, 35, (2007), nr. 2, p. 17-19. Over de benaming van een straat tussen de Alfons Braeckmanlaan en de Beelbroekstraat in Sint-Amandsberg.

3627. MATTENS D., *Het Westveld en de schoolstrijd in de jaren 1950*, in *Heemkundig Nieuws*, 35, (2007), nr. 3, p. 10-15. De verkiezingen van 11 april gaven een duidelijke overwinning voor de socialisten die met de liberalen een antiklerikale coalitie vormden. Het wetsvoorstel van minister Collard naar het vrij onderwijs toe, lokte heel wat reacties uit vanuit deze hoek. Onder invloed van het episcopaat werden acties op touw gezet zoals de oprichting van de organisatie 'School en Gezin', die zich bezighield met het inzamelen van fondsen. Ook op het Westveld was een plaatselijke afdeling actief.

3628. MERLEVEDE M., *Volkstellingen Drongen en Baarle 1795-1796*, Drongen, 2007. Uitgave van de volkstelling van het jaar IV van Drongen en Baarle. Aanvullend een demografische analyse, een schets van het historische klimaat, beroepsgegevens, e.a.

3629. OSSIEUR E., *Jan Rolland chirurgijn te Gent. "Om buiten te blijven..." (1696)*, in *Vlaamse Stam*, 42, (2006), nr. 5, p. 441-442.

3630. OSSIEUR E., *Wolven in het Gentse*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 251-253. Over meldingen in de Gentse stadsrekeningen van bedragen die toegekend werden aan hen die een wolf konden vangen en dit voor de periode 1585-1615.

3631. OSSIEUR E., *Wolven in het Gentse, 1585-1615*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 254-255. Commentaar bij een fotografisch beeld in de Noordstraat.

3632. RUMMENS M., *De eerste jaren van de roeisport in Gent (1846-1871)*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 364-366.

3633. SOMERS F., *Een Canadese bevrijder te Gent, 1944*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 361-362.

3634. STEEGHERS W., *Gentse poorters uit Parijs*, in *Vlaamse Stam*, 43, 2007, nr. 1, p. 81-82.

3635. TAYMANS H., *Inventaris en historische achtergrond van de moderne medailles van de Sint-Rochusgilde*, Gent, 2007, 61 blz. Vervolg op de al eerder verschenen inventaris van de 19de-eeuwse medailles. Nu komen de stukken aan bod die dateren van na de Eerste Wereldoorlog.

3636. TUYTSCHAEVER, R., *Het ontstaan van de "Bond der brood- en banketbakkers van Gent en omliggende"*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr. 4, p. 226-228. De vermelde bakkersvereniging ontstond door een samenwerking van twee oudere bakkersbonden. De notitie geeft een beknopt overzicht en illustreert dit met gegevens over het zilveren jubileumfeest op 9 februari 1965. Geïllustreerd.

3637. VANDAMME G., *De "affaire Lootens". August Lootens: de man die Edward Anseele van de troon wou stoten*, in *Gandavum*, 11, (2006) nr. 4, p. 5-12.

3638. VANDEGHINSTE J., *Terminologie van de 'Staten van Goed'*, in *Vlaamse Stam*, 42, (2006), nr. 5, p. 436-440. De terminologie die hier verklaard wordt, is enkel van tel voor het oude Graafschap Vlaanderen.

3639. VAN DURME L., *Klapwiekend vrouwvolk in het middeleeuwse Gent*, in *@rchieflink*, 7, (2007), nr. 2, p. 1-3. In het kader van een Toponymisch Woordenboek van Oost-en Zeeuws-Vlaanderen (tot 1500) zoekt de auteur molennamen op in archiefbronnen. Een eerste reeks bevindingen wordt beknopt toegelicht.

3640. VAN EFFELTERRE, K., *Enkele doods- en begrafenisgebruiken en hun betekenis*, in *Volkskundige Kroniek*, 14, (2006), nr. 4, p. 15-38.

3641. VANGANSBEKE J., *Ciné Palace*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 165-170. Over de filmzaal die in Drongen gestart is in de beginjaren van de klankfilm en de hoogdagen beleefde na de bevrijding, namelijk van begin 1945 tot en met de sluiting van de zaak in 1957.

3642. VANGANSBEKE J., *Lustige bolders*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 139-144.

3643. VANGANSBEKE J., *Een snoepje van Elodietje*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 90-94. Over de snoepwinkel in Drongendorp, uitgebaat van 1934 tot 1959 door Elodie Cooreman.

3644. VANGANSBEKE J., *Het textielbedrijf Captain*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 77-89. Over het textielbedrijf van het gezin Vercruyse-Cluckers, dat niet alleen een groot Belgisch cliënteel had maar ook verschillende afnemers in het buitenland.

3645. VAN HAVERBEKE E., *De kleine historie van de socialistische militant August Roets (1853-1931) alias Ruuje Gust. Familiekunde in Amsab-ISG, in Brood en Rozen*, (2007), nr. 3, p. 49-63. De auteur pleit bij stamboomonderzoek voor méér dan enkel een opsomming van namen en data. Een volwaar-

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

dige familiegeschiedenis schrijven is echter niet zo gemakkelijk indien het gaat om de kleine man. Nochtans kunnen de minder bekende archieven, zoals het Amsab, de vorser vooruit helpen in het samenstellen van een volwaardige familiegeschiedenis van een 'rode' voorouder. Geïllustreerd.

3646. VANVOOREN G., *Gavergracht, het kasteel en zijn bewoners*, in *Jaarboek Dronghine*, 26, (2007), p. 95-112. Oorspronkelijk Blauw Huys genoemd dankt het domein te Dronghen de naam Gavergracht aan de ligging bij de Gavergracht, oorspronkelijk een verlengstuk van de Rietgracht.

Biografieën

3647. BRAEM M., *Godevaert Braem (ca 1395-1452). Baljuw van het Land van Waas, slachtoffer van de oorlog tussen Gent en Filips de Goede*, in *Annalen van de Koninklijke Oudheidkundige Kring van het Land van Waas*, 107, (2004), p. 213 – 333. Over **Godevaert Braem**, baljuw van het Land van Waas tijdens de oorlog tussen Gent en de Bourgondische hertog Filips de Goede in het midden van de 15de eeuw, is tot op heden bitter weinig studie-werk verricht. In deze biografische bijdrage is er aandacht voor zijn leven als hoofdschepen en als baljuw, en voor zijn gewelddadige dood. Tevens komen aan bod: zijn leven voor hij baljuw werd, zijn voorouders, zijn bezittingen, de instellingengeschiedenis van het land van Waas en de evolutie van de functie van het baljuwschap.

3648. CALLANT E., *Gentse componisten. Isidoor De Vos*, in *De Vrienden van de Lyrische Kunst*, 50, (2007), nr. 2, p. 1-6. Heruitgave van een tekst over de vrij onbekende toondichter **Isidoor De Vos** in het 'Zondagblad' van de 'Vooruit' op 22 juli 1917, in de rubriek 'Verdwenen Toondichters – Kleine Studiën. De toondichter werd slechts 25 jaar maar presteerde heel wat binnen die korte periode.

3649. DE MEYER A., *Gentse Componisten*, in *V.L.K. Magazine*, 50, (2007), nr. 3, p. 5-7. Bijdrage over de componist van 'L'Internationale', **Pierre De Geyter**, geboren te Gent in 1848 uit een arbeidersgezin.

3650. DEWETTINCK-BOURGOIS M., *Erik Duverger, de mens en de navorsers. Publicaties van Prof. dr. em. Erik Duverger*, in PAUWELS H., A. VAN DEN KERKHOVE & L. WUYTS (red.), *Liber Memorialis Erik Duverger*, Wetteren, 2006, p. VII-XXXVI. Levensschets over kunsthistoricus **Erik Duverger**.

3651. IMBO G., *Constant van Crombrughe (1789-1865). Kanunnik en deken van het Kapittel van Sint-Baafs te Gent. Lid van het Nationaal Congres. Stichter van vier kloostercongregaties. Grondvester van het vrij onderwijs*, in

Gerardimontium, 212, (2007), nr. 2, p. 21-29. Beknopte levensschets van **Constant van Crombrughe**.

3652. KLUYSKENS P., *Frans Duquesnoy*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 36, (2007), nr.1, p. 14-18. Postume bijdrage over beeldhouwer **Frans Duquesnoy** (1594-1642), van wie werk op verscheidene plaatsen, onder meer in de Sint-Baafskathedraal, in Gent bewaard bleef.

3653. KLUYSKENS P., *Maurice Dupuis*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 357-360. Korte nota over **Maurice Dupuis**, de conservator van het Museum voor Schone Kunsten te Gent, die de collecties ongedeerd door de oorlogsjaren heen heeft gelooft en die zelf ook een productie van schilderijen op zijn actief had.

3654. LEKENS L., *Gentse Componisten. Florimond Van Duyse*, in *V.L.K. Magazine*, 50, (2007), nr. 4, p. 7-9. Als zoon van de bekende **Prudens van Duyse** studeerde hij rechten aan de universiteit van Gent en werd benoemd tot krijgsauditeur te Antwerpen. Maar zijn voornaamste betekenis lag op het vlak van de muziek en voornamelijk als musicoloog. Vooral het bestuderen en het vastleggen van Nederlandstalige volksliederen werd zijn levensdoel.

3655. LEKENS L., *Gentse componisten. Jef Vandermeulen 1869-1931*, in *De Vrienden van de Lyrische Kunst*, 50, (2007), nr. 1, p. 2-3. Over de minder bekende Gentse toondichter **Jef Vandermeulen**, met een overzicht van zijn voornaamste werken.

3656. LEMMENS D., *Karel Miry, componist van de Vlaamse Leeuw en zijn relatie met Melle*, in *De Gonde*, 35, (2007), nr. 3, p. 15-18. Bijdrage tot een levensschets van **Karel Miry**.

3657. MAES A., *Meer dan een naam: een straat voor Isidoor De Vos in Sint-Amandsberg*, in *Heemkundig Nieuws*, 35, (2007), nr. 1, p. 3-10. Over de Gentse toondichter **Isidoor De Vos** geboren in 1850 en die op 25-jarige leeftijd overleed tijdens het componeren van zijn cantate.

3658. POULAIN N., *Robert Verbanck of het onrustig zoeken naar een betere maatschappij en een passende architectuur, stedenbouw en monumentenzorg*, in *Interbellum*, 27, (2007), nr. 1, p. 5-19. De auteur wijst op het belang van architect **Robert Verbanck**, zoon van de Gentse beeldhouwer Geo Verbanck. Hij studeerde architectuur, werd docent aan de Gentse Academie en werd één van de pioniers van de Belgische Vereniging voor Stedebouw en van de Bond van Vlaamse Stedebouwkundigen. Zijn maatschappelijke betekenis ligt in belangrijke mate in zijn pedagogische aanpak van het architectuur- en stedenbouwwonderwijs en zijn standpunten over monumentenzorg.

BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT 2006-2007

3659. RAU A. J., *Pierre De Poerck*, in *V.L.K. Magazine*, 50, (2007), nr. 4, p. 10-12. Over het compositorische werk van **Pierre De Poerck**, geboren te Gent in 1841 en gestorven in Sint-Andries bij Brugge.

3660. VAN CAENEGEM R.C., *F.L. GANSHOF: persoonlijke herinneringen*, in *Tijdschrift voor Geschiedenis*, 119, (2006), nr. 4, p. 516-519. Herinneringen van de auteur aan de perfectionistische **François Louis Ganshof** (1895-1980) die enkel zweerde bij de bronnen, zeer sterk positivistisch ingesteld was en geen oren had naar invloeden vanuit de sociologie of de filosofie op de geschiedenis.

3661. VAN WASSENHOVE R., *Oscar Colman – Kunstschilder 1893–1963*, in *Jaarboek De Oost-Oudburg*, XLIII, 2006, p. 173 – 221. Over de artistieke loopbaan van **Oscar Colman**, geboren in Sint-Amandsberg in 1893 en lijstemaker van beroep. Hij verhuisde naar Sint-Martens-Latem en werd op artistiek gebied geïnspireerd door mensen als Servaes en Timmermans.

3662. VERHEYDEN, F. e.a., *Slavinski*, (Uitgeverij Homarus), 2007, farde met 6 delen. Het cahier in beperkte oplage omvat zes onderdelen: een biografie van de eigenzinnige kok **Willy Slavinski** (+1992), notities voor zijn restaurant van de toekomst, getuigenissen, recepten, menukaarten en paraferalia. Hij was een visionaire kok die in 1980 aan de Koning Leopold II-laan het beroemde restaurant Apicius opende. De uitgave wil een hommage zijn aan een van de meest belangrijke koks in het 20ste-eeuwse Vlaanderen. Geïllustreerd.

3663. VERSCHOORE N., *Francine Somers: biografische nota*, in *Ghendtsche Tydinghen*, 35, (2006), nr. 6, p. 362-363.

NAAMINDEX BIBLIOGRAFIE VAN DE GESCHIEDENIS VAN GENT

ABBELOOS J.F.,	3419	DE BISSCHOP N.,	3477
ABICHT L.,	3457	DE BLEECKERE M.,	3381
ACKE B.,	3383, 3464, 3578	DE BRABANDER S.,	3514
ADRIAENSSENS W.,	3534, 3535	DECAVELE J.,	3458
AERTS E.,	3465	DE CLEENE M.,	3601
ALBORES GLEASON M.,	3577	DE CLERCQ W.,	3393, 3478
ANTHEUNIS G.,	3383, 3466	DE COCK L.,	3479
ANTROP M.,	3467	DECREUS F.,	3538
APPERMONT I.,	3468	DEELSTRA H.,	3426
ART J.,	3420	DE FRENNE L.,	3410
ASCOOP F.,	3421	DE GEEST J.,	3539
BAILLIEUL B.,	3469, 3477, 3506, 3528, 3529, 3579	DEGRANDE W.,	3480
BALDEWIJNS J.,	3470	DE GRAUWE L.,	3540
BASTIAENS J.,	3580	DE GROOTE M.,	3481
BAUTERS L.,	3475, 3476	DEHAENE N.,	3527
BEECKMANS L.,	3581	DE HERDT R.,	3455
BEGHYN B.,	3618	DE JODE M.,	3482
BEKE F.,	3471	DE KEERSMAEKER J.P.L.,	3601
BILLEN C.,	3443	DE KEGEL A.,	3483
BOMBAY J.,	3587	DE KEUKELEIRE E.,	3484, 3485, 3486, 3487, 3488, 3602
BOONE M.,	3422, 3423	DEKEYSER,	3589
BOSSCHEM J.,	3424	DE KEYSER L.,	3427
BRAEM M.,	3647	DE LEMBRE A.S.,	3388
BRACKE L.,	3588	DELTOUR-LEVIE C.,	3541
BRU M.A.,	3383, 3384	DE MAEGD C.,	3489
BRUYNEEL E.,	3425	DE MAERE J.,	3542
BUSKIRK J.,	3536	DE MAERTELEIRE E.,	3426
BUYLAERT F.,	3394	DE MAEYER J.,	3458, 3490, 3537
BUYSSSE K.,	3589	DE MEYER A.,	3649
CALLANT E.,	3648	DE MOERLOOSE R.,	3459
CALLEBAUT N.,	3590, 3591	DEMOOR M.,	3428
CALLENS J.,	3387	DE MULDER B.,	3429
CAPITEYN A.,	3473	DE MULDER W.,	3603
CASIER J.,	3500, 3553	DENECKER G.,	3430
CASSIMAN P.,	3592, 3593	DENEWET L.,	3604
CHARLES L.,	3377, 3408, 3409, 3473, 3474	DE PAERMENTIER E.,	3460
CHERRETTE B.,	3475, 3476	DEQUEKER J.,	3543
CLAEYS D.,	3527	DEROLEZ A.,	3395
CLAUWAERT J.,	3388	DE RYNCK P.,	3389, 3544
COLLUMBIEN H.,	3594, 3595, 3596, 3597, 3598, 3599	DE SCHEPPER A.,	3605
COOMANS T.,	3537	DE SCHRYVER X.,	3431, 3606, 3607
CORDEMANS K.,	3514	DE SMET J.,	3545
COUSSERIER K.,	3380	DESPLENTER Y.,	3461, 3546
CROMBE P.,	3393	DE VLEESCHOUWER M.,	3491
CROMHEECKE M.,	3476	DE VOS L.,	3382, 3533
DANAN P.E.,	3455	DE VOS P.,	3518, 3533
DE BAETS A.,	3600	DEVRIESE L.,	3396, 3492, 3493, 3494, 3495, 3496, 3608, 3609
		DEVROE A.,	3547

NAAMINDEX

DE VULDER N.,	3432	LALOO P.,	3393
DE VUYST J.,	3610	LEIGH GELDENHUYS K.,	3395
DE VUYST W.,	3497, 3527	LEKENS L.,	3654, 3655
DE WAELE M.,	3433, 3527	LEMAIRE C.,	3399
DEWETTINCK-BOURGOIS M.,	3650	LEMLI J.,	3426
DE WILDE B.,	3434	LEMMENS D.,	3656
DE WILDE R.J.,	3411	LESAGE F.,	3565
DE ZUTTER J.,	3497, 3548	LEVIS E.,	3624
DHANENS P.,	3611	LIEVOIS D.,	3400, 3497
D'HONDT B.,	3498	MAES A.,	3625, 3657
DONCHE P.,	3612	MARECHAL G.,	3401, 3513
DUMOLYN J.,	3397	MATTENS D.,	3626, 3627
DUQUET F.,	3613	MEGANCK M.,	3514
DUVERGER E.,	3556	MEILLANDER V.,	3377
ERVYNCK A.,	3580	MERLEVEDE M.,	3628
EVERAERT G.,	3497, 3499	MESTDAGH H.,	3514
EVRARD A.K.,	3614, 3615	METZGER C.,	3549
FURNEE J.H.,	3435	MEYLEMANS E.,	3380
GAUBLOMME D.,	3616	MILIS L.,	3515
GEERS G.,	3617	MOENS J.,	3516
GOEMINNE L.,	3398	MORTELMANS H.,	3557
GOOSSENS L.,	3618	MUYLAERT M.,	3382
GOOSSENS P.,	3480	NEGRONI M.,	3517
GYSSELINCK H.,	3501	NEIRINCKX P.,	3456
HAECK T.,	3379	NUYTTENS M.,	3402
HAND J.O.,	3549	NYS L.,	3558
HAUTEKEETE A.M.,	3550	NYS W.,	3559
HEINS A.,	3554, 3582	OOSTERWIJK S.,	3560
HELLINCK B.,	3436	OSSIEUR E.,	3584, 3629, 3630, 3631
HENNAUT E.,	3502	PAUWELS D.,	3519
HERTELEER W.,	3619	PAUWELS H.,	3556, 3564, 3569, 3571, 3572, 3650
HILLEWAERT B.,	3503	PERDAEN Y.,	3393
HOOFT E.,	3504	PIETERAERENS M.,	3390, 3391, 3392, 3520, 3533
HOOGHE F.,	3532	PIL E.,	3561
HOORNE J.,	3526, 3585	PIL L.,	3512, 3561
HUYGHE J.,	3583	POELMAN R.,	3521
HUYS J.,	3551	POULAIN N.,	3562, 3658
HUYS P.,	3620	QUACKELBEEN G.,	3424, 3439
IMBO G.,	3651	QUAGHEBEUR P.,	3458
JACOBS K.,	3555	RAU A.J.,	3659
JANSSSEN I.,	3380	RAU D.,	3563
JANSSSENS J.,	3574	RAUX S.,	3564
JANSSSENS P.,	3415	REIJNGOUDT A.,	3440
JONCKHEERE K.,	3556	ROBBEN D.,	3455
JOOS L.,	3527	ROBYNS L.,	3518
JUDO F.,	3437	ROCHTUS L.,	3532
JURGENS S.,	3505	ROELSTRAETE D.,	3565, 3577
KANMAZ M.,	3506	ROOSE P.,	3566
KLUYSKENS P.,	3507, 3621, 3622, 3623, 3652, 3653	ROSSEAU H.,	3424, 3439, 3527
KWANTEN G.,	3438	RUMMENS M.,	3632
LACHAERT P.J.,	3514	RYCKEWAERT M.,	3523
LACQUET E.,	3552	SCHNERB B.,	3403
LAENEN K.,	3508	SEGERS Y.,	3441
LALEMAN M.C.,	3377, 3383, 3473, 3509, 3510, 3511, 3512, 3578	SMITS K.,	3574

NAAMINDEX

SNAUWAERT L.,	3524	VAN DOORSLAER R.,	3449
SOENS T.,	3404	VANDROEMME S.,	3382
SOLY H.,	3442	VAN DURME L.,	3639
SOMERS F.,	3633	VAN EFFELTERRE K.,	3640
SPITZBARTH A.,	3405	VAN ELSLANDE R.,	3462, 3463
SPRONK R.,	3549	VANGANSBEKE J.,	3641, 3642, 3643, 3644
STABEL P.,	3443	VAN HAVERBEKE E.,	3645
STEEGHERS W.,	3634	VANHEE D.,	3526, 3585
STEEL R.,	3535	VAN HOUT N.,	3536, 3575
STEURBAUT P.,	3383	VAN KEYMEULEN K.,	3527
STEYAERT G.,	3536	VANLANDSCHOOT R.,	3576
STOOPS G.,	3383, 3385, 3386, 3578	VAN MOLLE L.,	3441, 3450
STYNEN E.,	3538	VAN TYGHEM F.,	3528
T'SJOEN Y.,	3568	VANVOOREN G.,	3646
TAYMANS H.,	3567, 3635	VAN WASSENHOVE R.,	3529, 3661
THEUNIS K.,	3523	VAN WERVEKE A.,	3530, 3531
THOEN E.,	3444	VERBANCK W.,	3424, 3439
TOLLEBEEK J.,	3445	VERBEKE A.,	3381
TRAYMANS H.,	3567	VEREECKE L.,	3382
TRIO P.,	3458	VERHEYDEN F.,	3662
TROMMELMANS R.,	3383	VERHOEYE J.,	3514
TUYTSCHAEVER R.,	3636	VERMEERSCH C.,	3527
URBACH S.,	3569	VERMEIREN G.,	3383, 3384, 3577
VAN BESIEN E.,	3503	VERMEIREN R.,	3490
VAN BRUAENE A.L.,	3406	VERSCHOORE N.,	3663
VAN CAENEGEM R.C.,	3446, 3660	VERSTRAETE H.,	3424
VAN DAELE K.,	3380	VERSTRAETE P.J.,	3451
VAN DAMME G.,	3570, 3637	VERSTRAETEN K.,	3417
VANDAMME G.,	3637	VERSTRAETEN W.,	3532
VANDE CASTEELE L.,	3571	VERWERFT G.,	3452
VANDEGHINSTE J.,	3638	VIAENE P.,	3424, 3439, 3453
VANDE LOOK H.,	3525	VINTS L.,	3490
VANDEBUSSCHE L.,	3428	VLEESHOUWERS-	
VAN DEN KERKHOVE A.,	3556, 3564, 3569, 3571, 3572, 3650	VAN MELKEBEEK M.,	3407
VAN DE PERRE S.,	3437	VOET P.,	3586
VAN DER HAEGHEN V.,	3412, 3413, 3414	WATTEEUW L.,	3470
VANDERMASSEN G.,	3428	WINTER A.,	3418
VAN DER MEERSCH A.M.,	3447	WOHLMUTTER P.,	3476
VANDEVOORDE H.,	3573	WOUTERS N.,	3454
VANDEWEYER L.,	3448	WUYTS L.,	3556, 3564, 3569, 3571, 3572, 3650
VAN DIENDEREN A.,	3574		
VAN DOORNE G.,	3388		